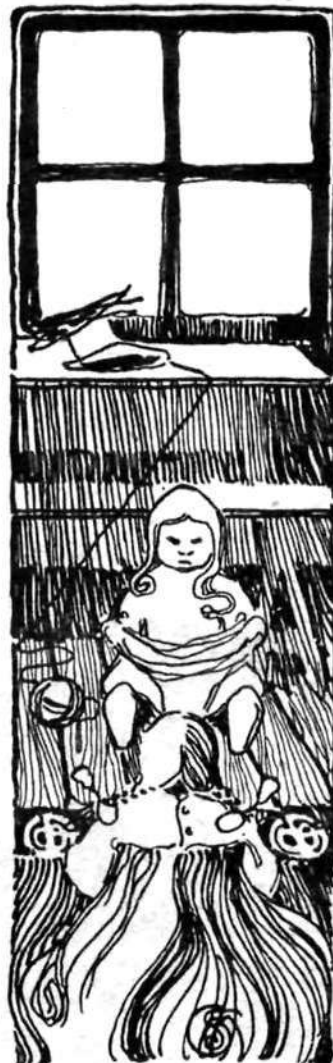

KOTITAIDE

HUONESISUSTUKSIA
RAKENNUSTAIIDETTA
MAALAUSTA JA KUVAN-
 * * * VEISTOA * * *
TAIDETEOLLISUUTTA

6:s vuosikerta
VII * * * 1907.

PÄÄTOIMITTAJA:
VILHO PENTTILÄ.

Apuna:
JALMARI KEKKONEN
ym. ym.

Toimituspaikka: Vladimirk. 7
Auki 10-3. + Puhelin 644. + Posti-
osoite: Suomen Teollisuuslehden
KOTITAIDE. + Tilaushinta 9
markkaa. + Ilmestyy 12 numeroa
vuodessa vähintään 35 kuvallitteen
seuraamana.

KOTITAIDE VII:N SISÄLLYS: KIRJOITUKSIA: BERLININ TÄMÄNKESÄINEN TAIDENÄYTTELY, JALMARI KEKKONEN. — JOSEF HOFFMAN JA »DIE WIENER MODERNE», GUSTAF STRENGELI. — MAALAIKANSAKOULUPIIRUSTUKSIA, V. K. — UUTISIA JA KIRJALLISUUTTA.

TEKSTIKUVIA: 7 ULKO JA SISUSKUVAA JOSEF HOFFMANIN RAKENNUKSISTA. — ARKKITEHTIEN STRENGELIN, KEINÄSEN, JUNG & FABRITIUS'EN, KALLION, BRUNILAN, LINDAHLIN JA FRELANDERIN PALKITTUJA SEKÄ LUNASTETTUJA PIIRUSTUKSIA MAALAIKANSAKOULURAKENNUKSILLE, (23 KUVAA). — VIERAS-HUONESISUSTUKSIA, (2 KUVAA), GUSTAF STRENGELI.

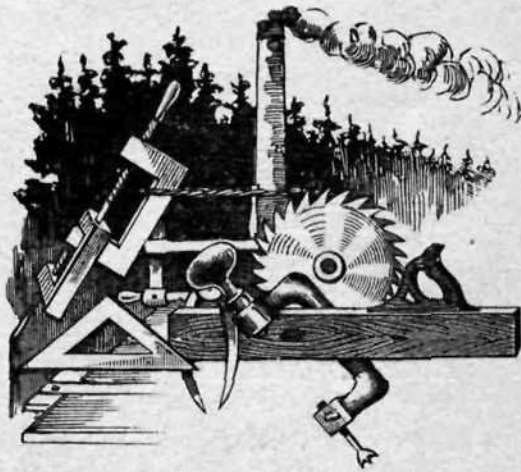
KUVALITTEITTÄ MAALAIKANSAKOULUPIIRUSTUKSIA: FRELANDERIN, KEINÄSEN, STRENGELIN JA LINDAHLIN TILATUT EHDOTUKSET TAIDETTA KOULUIHIN NIMISEN YHDISTYKSEN TOIMEENPANE-MASTA KILPAILUSTA, (KUVALITTEET XIX—XXIV).

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS

Lastenkotok. 5 OSAKEYHTIÖ - Helsingissä -

Sähköosoite:
Puuseppä
Puhelin 13 55

Valmistaa
**Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.**

ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puu- ja nikkari-
alalle kuuluvia töitä.

Häkli Lallukka ja Kumpp.

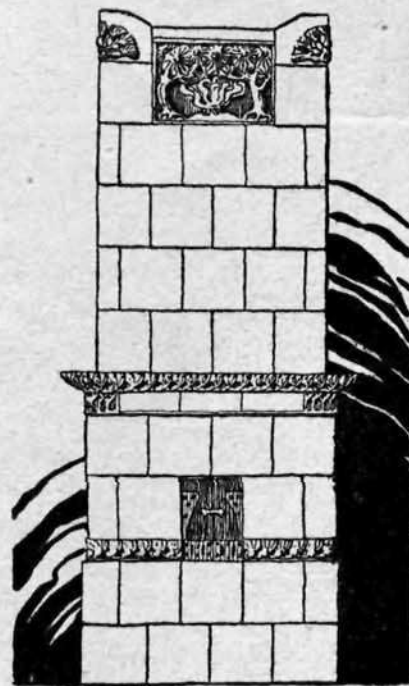
Omistaja Juho Lallukka.

Tukkukauppa Wiipurissa
suosittaa muitten tavarainsa ohella
todellisesti hyvää

Teetä,

jota on saatavana kaikissa hyvin
varustetuissa kauppapuodeissa.

Jokainen käärye on varustettu vieressä olevalla leimalla
ja tavaramerkillä sekä sisältää tutkimuslodiuksen...
Huomautamme, että meidän teekääryeemme
ovat täysipainoisia

Turun Kaakeli- Tehdas

myy halvimmalla aivan
uusmallisia kotimaisten
arkkitehtien piirustusten
mukaan valmistettuja uu-
nia sekä saleja että ruoka-
saleja ja jokapäiväishuo-
neita varten.

Näyttelyvarasto
Helsingissä,
Iso Roobertinkatu 25

**K. Lindrothin
Koriste- ja Rakennus-
takeittentehdas**

Helsinki. Tel. 24 95.
Valmistaa takorautatarpeita
niinkuin kattokoristeita,
porraskäytävä- ja veran-
da-aitoja, porttia, paloti-
kapuita sekä kaikkia I:sen
luokan sepänliikkeeseen kuu-
livia töitä, esim. Takorau-
taisia hautaaitoja ja ristiä,
puutarha-aitoja, kynttilä-
kruunuja y. m.

= Selkeää hyvin kuivavaa =

Värnissaa

Tikkurilan

Öljytehtaasta

Schildt & Hallberg

Helsinki

K. A. Wigg

Korkeavuorenk. 15 - Tel. 8 67

**Takomo ja
Ajokalutehdas**

Suorittaa Rakennutakeita
Koristelutakeita sekä kaik-
kea ammattiin kuuluvaa työtä.

Korjauksia toimitetaan huolella

Rakentajat huom.! ☺ ☺ ☺ ☺ Rakentajat huom.!

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiiä, riukuja, lonkkuja.

lautoja, telinelankkuja, balkoja y. m. myy

Niilo Ahlgren

Helsingissä, Vilhonkatu 5, Puhelin 37 56.

Hietalahden Osakeyhtiö

Helsingissä, Hietalahdenrannan ja Nuoranpunojankadun kulmauksessa, Puh. 48.

Höyläys-, Puuseppä- & Huonekalu-
tehdas, Verhoilu- & Koristetyöpajat.

Huonekalunäyttely Nuoranpunojankadun 1 & 2:ssa.

BERLININ TÄMÄN KESÄINEN TAIDENÄYTTELY.

Sana pari suomalaisesta edustuksesta suuressa Berlinin taidenäyttelyssä, jolla tänä kesänä oli melkein kansainvälinen luonne, kun siellä oli edustettuna paitsi useimmat Saksan taidekeskustat useita muitakin maita. Varsinkin Tanska ja Ruotsi herättivät huomiota runsaslukuisella ja taiteilijanimiinsä nähden huomattavalla edustuksellaan. Suomen taidetta edustivat täällä maalarit: Albert Gebhard (3), Alarik Munsterhjelm (1), Axel Haartman (2), Victor Vesterholm (3), jotka kaikki olivat järjestetyt yhteen erään internatsionali-osaston salin nurkkaukseen — ja kuvanveistäjät: Rob. Stigell (1), Ville Vallgren (1) ja John Munsterhjelm (1) — joiden teokset taas olivat hakemalla löydettyissä eräissä kuvanveistäjille omistetuissa suojassa. Stigell'in nimi oli luettelossa Stigett'inä, jonka takia olin jo kulkea ohi sillä väsähtäneellä harrastuksella, millä kolmatta tuhatta sisältävän taidekokoelman loppupään jaksaa kulkea, ellen tuon nimen kohdalla olisi tavannut tuttua »kumpi voittaa»-ryhmää, samaa, joka on Ateneumin taidekokoelmiin hankittu. Tämän keksinnön johdosta tulin luettelosta etsineeksi muitakin suomalaisen kuvanveiston edustuksia ja löysinkin Ville Vallgrenin sekä hänen kylläkin karakteristisen, mutta minua tyydyttämättömän pienen »Tuskaa»-kuvaavan teoksen, missä irtoreliefinä oli esitetty tuskiinsa typertynyt nainen. Munsterhjelmin taideteos jäi minulta huomamatta, vaikka kahdestikin näyttelyssä kävin; vasta erästä pientä selostusta tehdessäni ja luetteloa selailllessani huomasin hänen nimensä. Hänen kuvansa oli marmorisiin veistetty neiti K. A:n muotokuva.

Maalareistamme oli Vesterholm lähettänyt Voikankoskesta jo 1904 maalaamansa keväntalvisen maiseman, joka eräissä kotoisessa näyttelyssämme oli näyttelyn huomattavimpia. Toisenkin koskikuva oli häneltä, johon tekijä oli merkinnyt Äminnefors 1907. Tämä ruskeaaltonen vesitutkielma oli ainut suomalaisista, joka oli katsottu ansaitsevan päästä luettelon kuvien joukkoon. Kolmas taulu oli myöskin tänä vuonna maalattu talvi-aurinko-tutkielma: iltapäivän kalpea talvinen päiväkerä heittää kalpeata valoaan vasemmalta lumimaalle, jonka läpi luikertaa avovirta. — Gebhard oli lähettänyt kolme muotokuvaa, yksi miehen, molemmat

muut naisten. Toinen (merkitty Madam F. luettelossa) erästä venäläisestä rouvasta oli koko vartalokuva, pientä harmaata väriskaalaa käyttäen Gebhardin rehevän rohkeaan tyyliin tehty. Toinen naiskuva esitti »Iltapäiväteetä» taiteilijan ateliessä pöydän ääressä istuvaa herttasan tuttavallisesti hymyilevää taiteilijan naisvierasta, jolle isäntä vitsejään latelee teetä juotaessa. — Haartmanin toinen taulu kuvasi santakuopalla työskenteleviä rautatietekijöitä; toinen taas oli katukuva vanhasta Turusta (?) — Munsterhjelmin taulu oli jostakin hämäläiskylästä kevätkuoleisena suojausena talvipäivänä.

Tässä suomalainen edustus.

* * *

Interiöörit eivät olleet Berliinissä ollessani vielä läheskään valmiit, vaikka näyttelyn avaamisesta oli parisen viikkoa kulunut siellä käydessäni. Kysellessäni koska niitä yleisölle ruvetaan näyttämään, ilmoitettiin se lohdullinen sana, että ehkä parin viikon kuluttua. Ja aivan vähän ei minua harmittanut moinen vitkastelu, kun luettelon mukaan nämät tulisivat tarjoomaan jotakin erinomaista nähtävää viidessätoista erilaisessa huonesisustuksessaan. Jossain määrin harmia lohdutti sentään se seikka, että ulkoarkkitehtuuri oli niin runsaslukuisasti täällä edustettuna. Yleisten töiden ministeriö (Ministerium der öffentlichen Arbeiten) oli täyttänyt töillään kokonaista kolme tilavaa salia: kahdessa oli rakennuslihallituksen (Hochbauabteilung) teettämien rakennusten, kolmannessa rautatiehallituksen rakentamien asematalojen piirrustuksia, valokuvia j. n. e. Olkoonpa että näissä töissä ilmeni virastoleima, niin suurella mielenkiinnolla niitä silti tarkasteli ja varsinkin hauskoja nähtävyyksiä olivat kerrassaan taiteellisesti tehdyt perspektiiviset vesivärikuvat.

Saksan huomattavin teatterien rakentaja Chr. Heinr. Seeling oli suurilukuisista töistään koonnut näytteitä yhden näyttelyhuoneen täyteen. Täällä sai nähdä joko suurennettuina valokuvina tai eri maneeriin piirrettyinä piirroksina Tukholman kuninkaallisen oopperan, Frankfurtin suuremman v. 1902 valmistuneen teatteritalon ynnä monen monta muuta merkkiteosta nykyaikaisessa teatteri-, raatihuone- y. m. rakentamisessa. Noin kuusikymmentä muuta Saksan

nykyisiä arkkitehtejä oli täällä töitä näyttelle pannut joko piirrustuksina tai kipsimodelleina. Näiden joukossa tapasi nimiä sellaisia kuin Brantzky, Möhring, Billing, Seliger muita mainitsematta. Yksinkertaisimmista huviloista aina Haagin rauhanpalatsin miljonarakennuksiin täällä näytteillä olevat rakennukset olivat. Siis ainevarasto nykyaikaisen arkkitehtuurin laajan laaja. Tämä seikka ynnä edustettujen arkkitehtinimien paljous toiselta puolen tarjosivat mitä suurimman vaihtelevaisuuden ja samalla erilaisia teko-

tapoja tutkivalle mitä kiitollisimman tutkimiskentän. Piirrustuksia olikin yksinkertaisimmasta piirtomaneerista alkaen mitä loisteliaimpaan värittämistapaan saakka.

Tyydytyksellä tämän osaston kulki ja tarkasteli samalla kun mielihyvällä muisti että pian saa kotimaassa ensi kerran käyskellä samanlaisessa näyttelyssä: erityisessä arkkitehtuurinäyttelyssä, jota arkkitehtiklubi parhaillaan meille hommaa. Kunpa vaan osanotto olisi runsas!

Jalmari Kekkonen.

JOSEF HOFFMAN JA „DIE WIENER MODERNE“.

Jatkoa N:oon V.

Hoffmannin oikea ala on yksityisarkkitehtuuri.

Hänen tähänastisista töistään laajimpia ja tunnetuimpia on tällä alalla huvilasiirtola Hohe Wartella, joka rakennettiin vuosina 1902—03. Taiteilijan työtä helpoitti tässä tapauksessa mitä suotuisimmat olosuhteet.

Oli rakennettava ryhmä koteja, ei oudoille tilaajille vaan läheisille ystäville ja hengenheimolaisille, henkilöille, joiden mielipiteet sekä esteettisissä että siveellisissä kysymyksissä olivat samat kuin arkkitehdin ja joiden maku ja tavat eivät olleet tälle tuntemattomia.

Ja hän sai mitä runsaimmassa määrässä osakseen rakennuksen omistajan puolelta täydellistä lämmittävää ja kehoittavaa luottamusta, jota vailla mikään rakennustaiteilija ei koskaan ole onnistunut.

Toisen suotuisan ehdon tarjosi rakennuspaikka.

Hoffmannin käytettävänä oli kokonainen kortteli, erillään muista, korkealla paikalla, tuuheiden Kahlenbergin jyrkänteiden alla, kaupungin laidassa, mutta kumminkin suoranaisessa yhteydessä raitiotieverkon äärimmäisten haarojen kanssa.

Ryhmittymisen yhtenäisyys, eri rakennusten yhteisvaikutus oli täten saavutettavissa; eikä ollut pelkoa tuosta tavallisesti väijyvistä vaarasta, että armoton naapuri viereen pinotulla tusinahuvilallaan voisi neutraliseraata, tehdä tyhjäksi kaikki arkkitehdin ponnistukset.

Vaihteleva, mutta samalla yhtenäinen, kuin elimellinen kokonaisuus ainakin, on talojen ulkoasujen kokonaisvaikutus etukaupungin bulevardilla kulkijalle, kun hän ne ensikerran puitten lehvien lomitse huomaa

Ensivaikutus on hämmästyttävä, useimmille tuskin heti viehättävä. Fasaadimuodostus on niin yksinkertainen, että nykyaikaisten huvilakorttelien ylenmäärin koristettujen pohattapalatsien turmeleman silmän ensin täytyy siihen tottua.

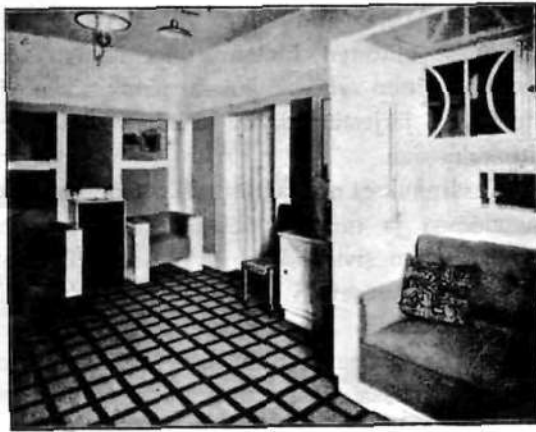
Kaikki näyttää ikäänkuin kasvavan sisästä ulospäin. Ikkunain ryhmitys samaten kuin niiden suuruuskin riippuu kokonaan niistä huoneista, joita valaisemaan ne tulevat. Haamukuvalle suovat elon ne monet altaanit, parvekkeet ja syvennykset, joita on rakennuksen joka puolella ja jotka tarjoovat asukkaille tilaisuuden kaikkina vuorokauden ja vuoden aikoina käyttää hyväkseen raitista ilmaa, — niin erilaista kuin kaupungin savunsekainen ilmakehä — ja nauttia ihanoista näköaloista: toisella puolen Kahlenberg Tonavan laakson ympärillä somasti kiemurtelevine harjanteineen — toisella Wien. Fasaadit ovat kauttaaltaan peitetyt karkearapauksella ja niiden valkea keveys tuntuu täällä yhtä luonnolliselta kuin Berlagen punaiset tiili-

muurit jäykkärakenteisten ja hidasuontoisten hollantilaisten ilmapiirissä. Mutta loistavat kukkaistertut taloussiivekkeiden akkunasyvennyksissä antavat taululle eloa. Yläällä taas kolmikoppäädissä on syvävärisesti käsitelty, sinisellä ja punamustalla maalattu pystypaneelauus, täysaiheinen ristikko-puuarkkitehtuuri, vastaten ohuempia, ullakkoon sovitettuja itävaltalaisen kovaltaisen ilmanalan mukaisia kesähuoneeseiniä. Eri rakennusten välillä ovat mittausopillisen tarkasti järjestetyt puutarhat pengermineen ja yksinkertaisine sementtikaivoineen, joille johtavat lehtikäytävät; mutta tämä kaikki näyttää vielä paljaalta ja keskeneräiseltä — siinä ei kukaan, ei taitavinkaan arkkitehti voi saavuttaa tarkoitustaan ennenkuin suurtaiteilija — aika — ehtii apuun.

Rakennusten sisällä vallitsee sama äärimäinen yksinkertaisuus. Kaikki viivat ovat poikkeuksetta suoria — eikä minkäänlainen nyanseeraus ole saanut sijaa: tuolin jalka tahi reunuslista on tasapaksu päästä päähän, kokonaisuudet yksinkertaisia, geometrisia ja stereometrisiä. Seinissä on alhaalla matala paneelauus petsattua honkaa —, taustana säämyspeitteisille mukavan suloisille nojatuolille ja sohville; yläosa — samoin kuin laipiokin — puhtaan valkoinen, eniten karkeata kipsirappausta täälläkin. Toisia huoneita valaisevat jyrkätekoiset kaasulamput, toisissa sähkölampujen siro rakenne silmään pistävästi muistuttaa sähköjohtojen lankamaisen hienoa luonnetta. Värien käyttely on säästeliästä: vallitsevina ovat seinien ja kattojen valkea, sekä paneelauksen ja lattian musta tai harmaa; koristuksina näille vastakohtaisesti vaikuttavat pienemmät seinäpinnat japanilaisten puuleikkausten malliin jyrkästi vihrein, ruskeanpunaisin tai harmain vivahduksin väritettyinä.

Vaikutus on erinomaisen rauhoittava ja ylhäinen, ja erään sattuman kautta se vieläkin kohoaa. Yhdessä huvilassa on nimittäin eteisen ja ruokasalin sisustukset Olbrichin työtä — omistaja kun tänne muuttaessaan toi ne entisestä asunnostaan — ja tarjoavat ne nyt tilaisuuden verrata näitä molempia vanhoja tovereja toisiinsa. Eikä voittopuoli suinkaan jää aito-wieniläiselle.

On sanottu, että rakennusten talouspuoli käsittää kokonaisen yhteiskunta-ohjelman. Office (jakeluhuone) täysvalkoinen keittiöitten seinät marmorilla peitetyt ja kaapit niin käytännöllisiä, että pakoittavat kerrassaan pikkumaiseen järjestyksenmukaisuuteen — kaikki englantilaisten keksinnöt tällä alalla käytännössä; palvelijain huoneissa ovat huonekalut petsattua tai maalat-

J. Hoffman. Sisuskuvia.

tua, kevyttä puuta ja ikkunoissa sekä sänky-verhoina ohutta karttuunia. Eikä ole mitään eroa mitä aineiden hintaan tulee näitten sekä vierashuoneitten välillä, joissa aistikkaisuus ja taiteellinen järjestämiskyky esiintyy ikäänkuin voittokulussaan.

Kustannukset näistä yksityisasunnoista, jotka tilavuudessa ja mukavuudessa tarjoovat kaiken mitä nykyajan sivistysihminen kohtuudella saattaa vaatia, nousevat keskimäärin 25 Smkaan kuutiosentimetriä kohti, paneelauus ja kiinteä huonekalusto siihen luettuna, — ei sen enemmän ilmanalassa, jossa talvet ovat yhtä ankaraita kun meillä.

Täytyy sanoa, että tämä on paras kiitos hänen käytännöllisestä ja tilaa säästävistä pohjasuunnittelustaan ja antaa hänelle tarkkanäköisen ja järkevästi toimivan arkkitehdin maineen.

*

Hoffmannin esteettisten ja yhteiskunnallisten aatteitten likeistä sukulaisuutta todistaa mainiolla tavalla Vieniläinen työpaja, jonka hän ja hänen opettajatoverinsa taideteollisuuskoulussa, alkujaan maalari, Koloman Moser, yhdessä kapitalisti Waerndorferin kanssa perustivat ja jonka taidejohtajina he ovat.

Volkstheaterin ja lakipalatsin läheisyydessä olevan Neustiftkadun 32:een ja 34:ään ovat toiminnin työpajat vastaiseksi sijoitetut. Mutta Morriksen esimerkkiä seuraten, ja varmaankin hänen ihanteellinen Merton Abbeynsä silmämääränä, on ollut aikeessa saada ne jo läheisessä tulevaisuudessa maalle muutetuksi. Nykyisissä oloissa on tyydytty siihen että koko työmiehistö kesäisin saa muutamiksi viikoiksi lomaa, menäkseen lepäämään mikä minnekin maaseudulle.

Näissä työpajoissa käynti on tavallista mieltäkiinnittävämpää.

Yritys on järjestetty puhtaasti ruskinilaisen periaatteitten mukaan.

Mahdollisimman paljon on tehty työväen hauskuudeksi. Näitä ei pidetä ihmiskoneina, joitten lihasvoimaa ja taitavuutta johtajat käyttävät hyväkseen, vaan ovat he vapaita, itsenäisiä olentoja, jotka johtajien kanssa rinnan työskentelevät. Täten on juopa keksijän ja toimeenpanijan välillä pienentynyt: taiteilija tekee pikaisen suunnittelun, työmies siihen kokonansa syventyy. Jokaiseen työhön merkitäänkin paitsi piirustusten tekijän, tai taiteilijan nimeä, myöskin sen työmiehen nimi, joka esineen valmistii. — Mutta varmaan en tiedä onko yritys osuustoiminta-aatteelle perustettu.

Wieniläinen työpaja käsittää ammattihuo-

neita kulta- ja hopeasepille, pelti- ja nahkatyöntekijöille sekä puusepille sekä vielä kirjansitom- ja lakanvalmistus-osaston. Työhuoneet ovat suuria ja ilmavia, yksinkertaisesti, mutta aistikkaasti sisustettuja. Huonekaluissa ja paneelauksissa on maali erilainen eri ammattien mukaan: puusepillä esim. sininen, kultasepillä sini-punainen.

Muutoin ovat seinät valkoiset ja niillä kysymyksessä olevaa ammattia kuvaavia maalauksia, otteita enimmäkseen keskiaikaisista gootilaisista teoksista. Ikkunakomeroissa on valkeissa ruukuissa raikasvärisiä talonpoikauskukkasia, sekä pöydillä siellä täällä irtokukkia lasissa. Huoneista on viehättävä näköala viereiselle vanhalle wieniläispihalle viistoin, ikivanhoine puineen. — Joka osastolla on oma W. C:nsä, jonka seinät ovat kaakelilla verhotut, ja omituinen pesuallas marmorista, johon joka aika tulee sekä lämmin että kylmä vesi. — Mitä tulee yleiseen terveyshoidolliseen puoleen ei työmiehen näin ollen tarvitse jäädä mestariansa vähemmälle.

Niinkuin näkyy, on Ruskinin ja Morriksen vaikutus ollut suuri ja yhtäläisyys varsinkin Ashbeen työpajojen kanssa on silmiinpistävä.

Ruskinin mukaista on sekin, että koneet täältä melkein kokonaan puuttuvat ja kaiken työn tekee, kuten muinaisina aikoina, ihmiskäsi, valmistaen todellisia taideteoksia.

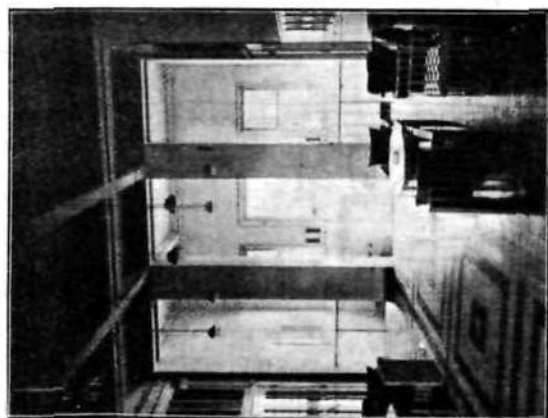
Morriksen kuolematon ansio oli, että hän käsitti aineen kauneuden. Myöskin Hoffmannille on aine sellaisenaan kaunista. Hänen mielestään on taiteilijan tehtävä voida, sillätavoin kuin tarkoitus kulloinkin vaatii, loihia raaka-aineen ominaisuudet esille — samoin kuin esim. kukkasia lasiin järjestäessä pyrimme saamaan niiden muodon ja värin viehättävimpänä esiintymään. Ja yksinkertaisin, luonnollisin, ensi vaikutelman mukaisin toimenpide on tässä paras, sillä se vähimmäis määrin jättää ihmiselle tilaisuuden muovaella esineitten luonnollista kauneutta. — Niinmuodoin tekee Hoffman Morriksen väitelmästä paljon pitemmälle käyviä johtopäätöksiä, kuin tämä itse. Samoin vasta Hoffmannista tuli se, joka tämän mielipiteen sellaisenaan käytännössä toteutti. — Morriksen mielessä väikkyi ainiaan himmentävänä eräs mennyt muisto, gootilaisen ajan muodot.

Katsokaamme kumminkin missä määrin Hoffmannin äärimmäinen väitelmä pitää paikkaansa.

Itse puolustaa hän yksinkertaisia muotojansa, ainakin pinnalta katsoen, muutamissa tapauksissa kylläkin todenmukaisesti. Suoravii-

Huvilasta Wienin luona. J. Hoffmanin oman valokuvan mukaan.

J. Hoffman. Sanatoorihalli.

vaiset tuoliensa ja pöytiensä jalat hän esimerkiksi perustelee siihen, että puun luonteeseen kuuluu suora kasvu, ja että jokainen yritys valmistaa puusta kaartuvia muotoja on samaa kuin tehdä väkivaltaa aineen ominaisuuksille. — Olkoon niin! silloin kun on kysymys hennoista puulajeista kuten kuusi ja mänty, samoin kuin siinä tapauksessa, että säästeliäisyyttä on silmällä pidettävä ja huokeus välttämätön ehto. Mutta Hoffman käyttää samaa mallia muuttamatta silloinkin kun hän on tekemisissä tammen tai ebenholzin kanssa, puulajin, joka on niin kiinteää ja yhtenäistä että kudosten syinen laatu melkein kokonaan on hävinnyt.

Mutta vielä huonommin käy tämän säännön silloin, kun se sovelletaan metalliteoksiin.

Kaikki metalli-esineet, lamput, kynttilänjalat, kukkais-astiat samoin kuin ruoka- ja toalettipöytien tavarat — sanalla sanoen kaikki mitä Hoffman on viime vuosina keksinyt — ovat muodoltaan yksinkertaisia yhdistelmiä kuutioista, suunnikkaista, lieriöistä, puolilympyröistä, kokonaisista ja katkaistuista kartioista. Sitä vastoin pari metallien tärkeimpiä ominaisuuksia — niiden notkeus ja venyväisyys, joitten takia ne helposti mukaantuvat taivutettaviksi ja taottaviksi — pääsevät näissä sangen vähässä määrin esille.

Olen täten päässyt tarkoittamaani kohtaan. Seikkaan, johon viitaten voin sanoa, että vaikkakin aineen loukkaamattomuuden laki on yksi Hoffmannin ohjelman pääpykälää, ohjaa hänen toimintaansa kumminkin toinen voima yläpuolella kaiken tämän aineen yliherruuden julistamisen liitelevä, sitä synnyttävä, näkymätön ihanne.

Perussyy Hoffmannin yksinkertaisiin muotoihin on tietoinen halu saavuttaa yksinkertaisempia elämän muotoja — pyrkiä vaatimatompaihin maailmankaavoihin.

Hän on taaskin yksi niitä, jotka nykyajalta kaipaavat omaa tyyliä.

Muistan Hoffmannin omat sanat, jotka kuulivat hänen lausuvan eräässä tilaisuudessa: Hän kutsui muotojansa ainoastaan »hyötytyyliksi» — asteeksi, jonka kautta uuden vuosisadan arki-tehtuurin täytyy käydä puhdistuakseen; tabularasaksi, välttämättömyydeksi pudistaa pois kaikki entisten tyylien aiheet.

Täten käsitettynä on hänen työnsä merkittävänä renkaana 20:nneen vuosisadan sivistystaistelussa.

era

„MAALAIKANSAKOULUPIIRUSTUKSIA.“

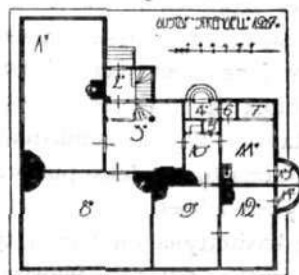
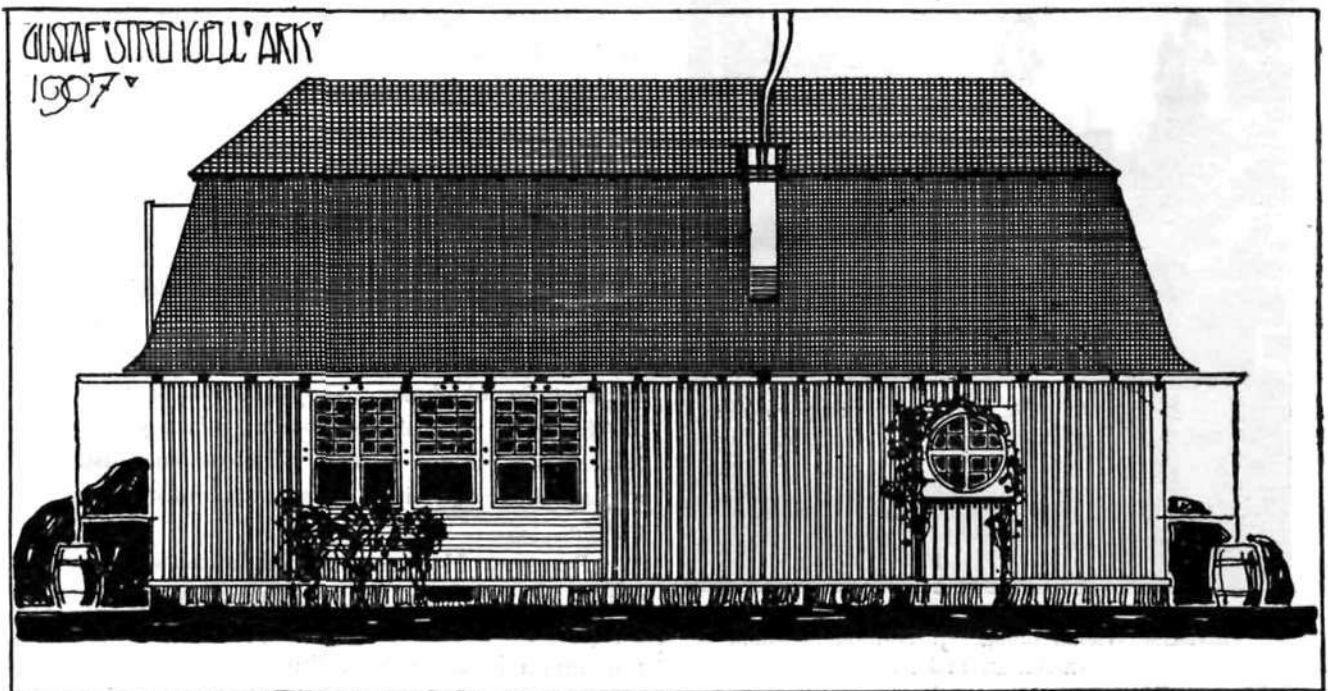
Yhdistyksen »Taideteoksia kouluhin» toimeenpanemasta kilpailusta taiteellisten kansakoulupiirustusten aikaansaamiseksi.

Nykyajan kulttuurielämän riennosta on epäilemättä pyrkimys taiteellisempaan kasvatukseen astunut hyvin huomattavaan sijaan. Taide ei enää ole yksinomaan oleva yläluokkia varten vaan tulee kaikkien kansankerrosten päästä osallisiksi sen sivistävästä ja luonnetak kasvattavasta vaikutuksesta. Taide ei ole mikään koristus vaan on se yksi aikamme elämäntarpeita. Tämä on nykyajan merkittävimpiä tunnuslauseita ja koulut ovat saatavat täyteen tietoisuuteen tehtävästään tässä suhteessa aikamme kulttuurin palveluksessa.

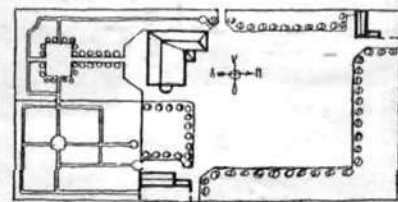
Yhdistys »Taideteoksia kouluhin» on viimekuluineena toimintavuotenaan osoittanut suurta

intoa toimissaan taiteellisen kasvatuksen hyväksi. Yhdistyksen hiljattain ilmestynyt vuosikertomus on siitä loistavana todistuksena. Emme ole tilaisuudessa tässä lähemmin kertomaan kaikista niistä toimista, joita yhdistys on aikaansaanut. Tahdomme vaan kosketella yhtä yhdistyksen viime vuoden merkittävimmistä toimista kauneusaistin kasvattamiseksi.

Yhdistys julisti viime joulukuussa kilpailun taiteellisten kansakoulupiirustusten aikaansaamiseksi. Maalaiskansakoululla on suunnaton vaikutus ei ainoastaan koulun oppilaisiin nähden, vaan koko ympäristönsä. Ei ole yhdentekevää millä kannalla opettajan sivistys on, samoin ei

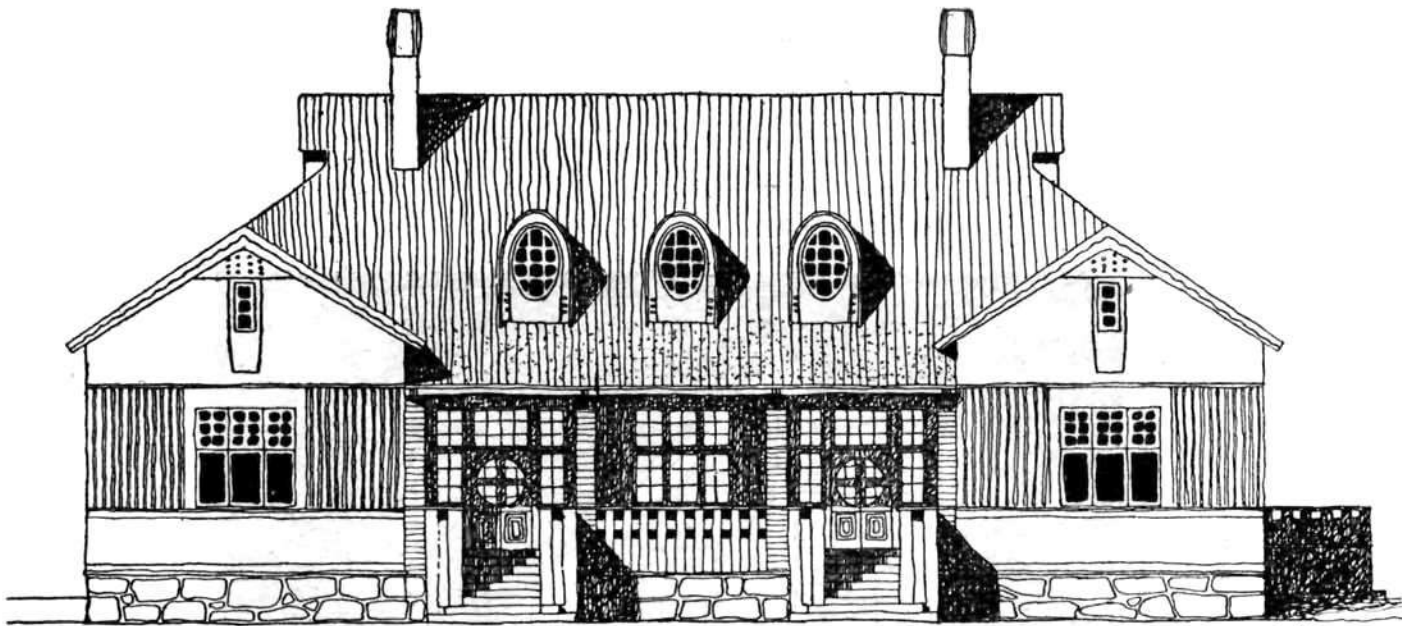

A-sarja *). I palkinto.

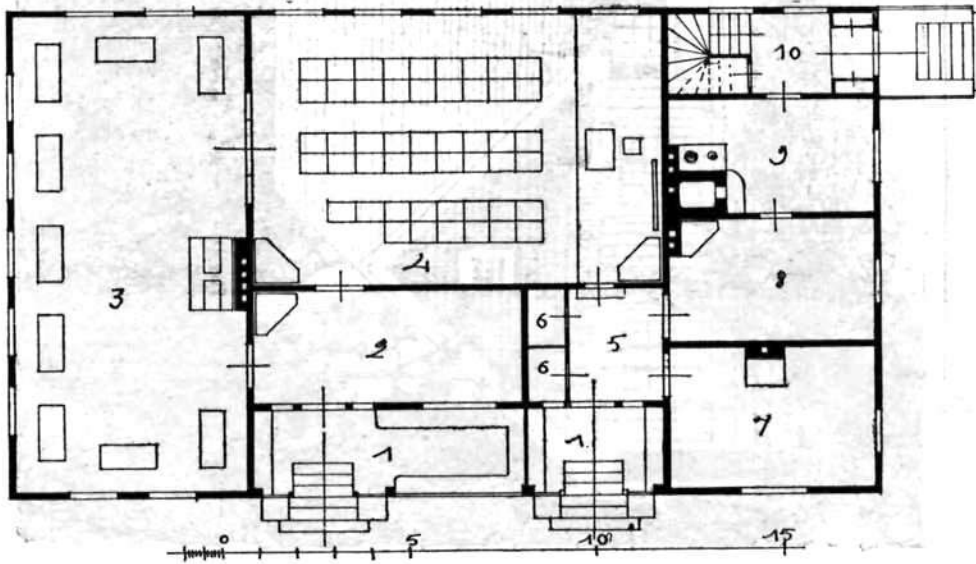
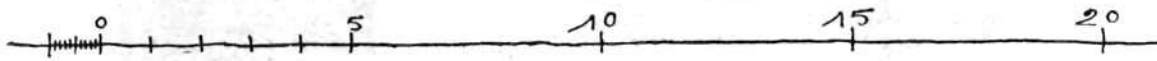

Arkkitehti Gustaf Strengell.

*) Pienempi koulu ynnä naisopettajan asunto.

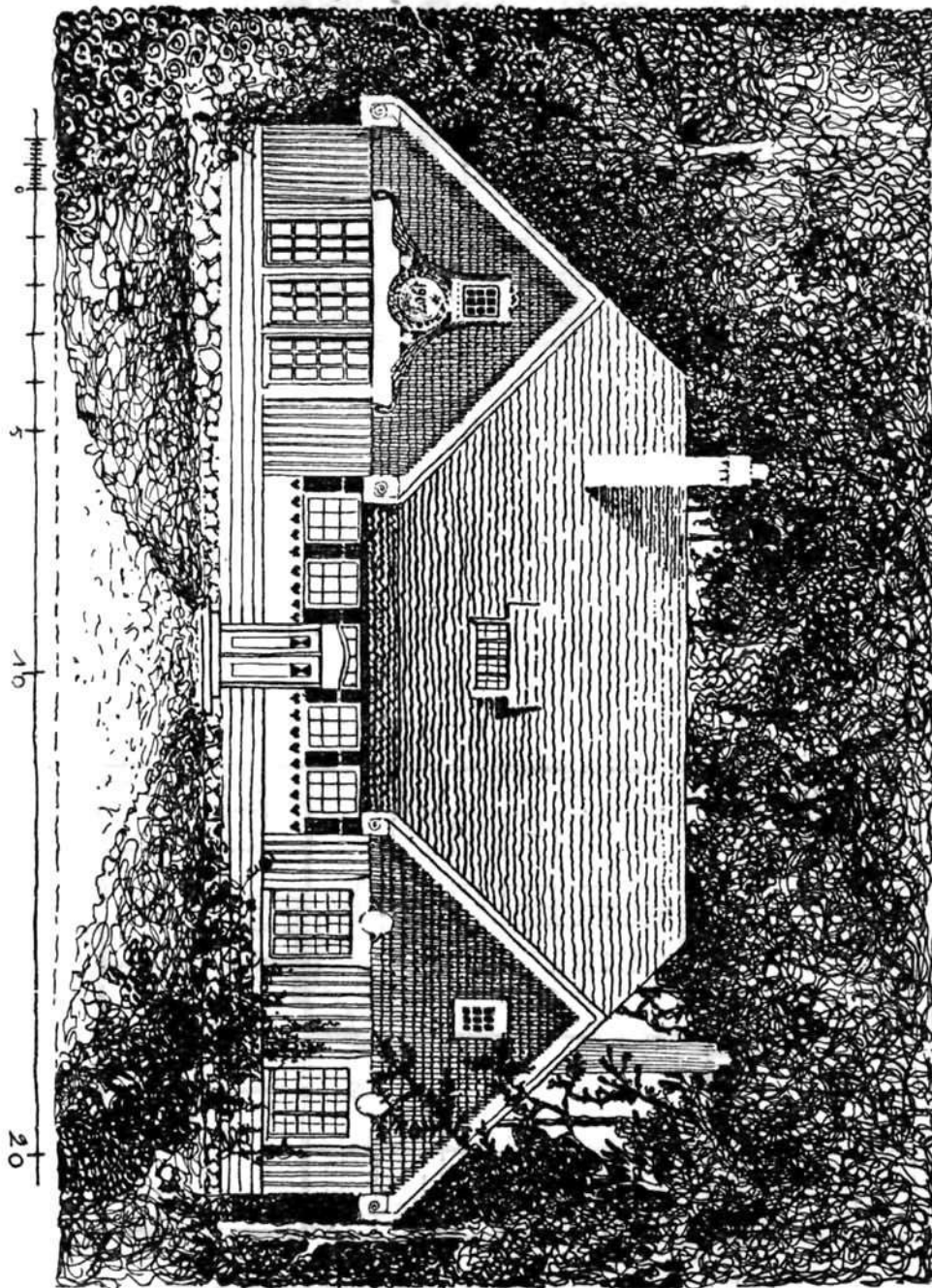

Vainö Keinänen

A-sarja. II palkinto. Arkkitehti Vainö Keinänen.

A-sarja. III palkinto. Arkkitt. V. Jung & E. Fabritius.

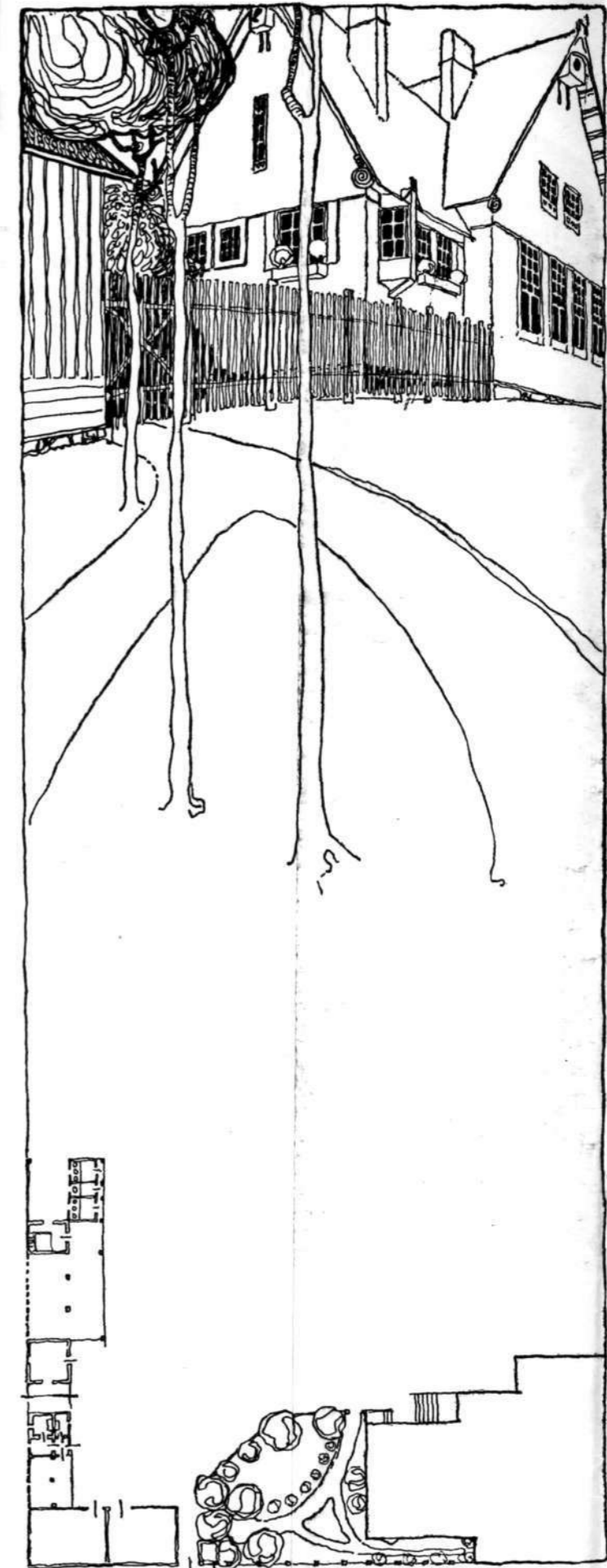
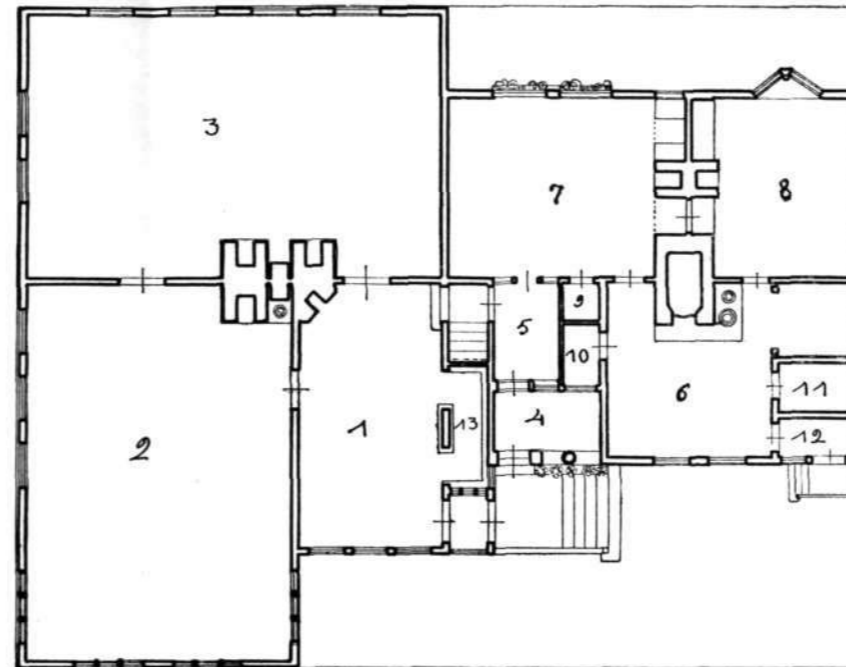

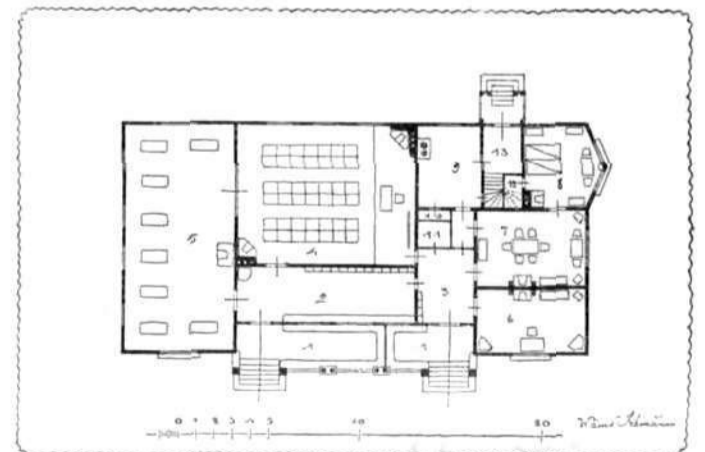
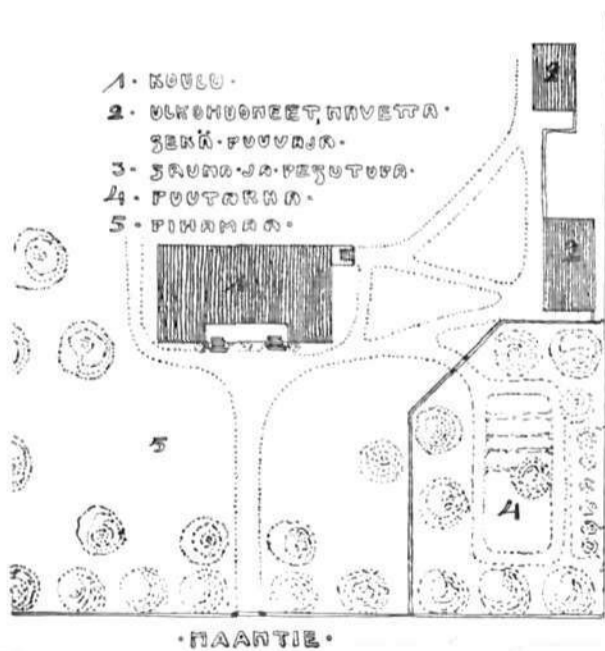
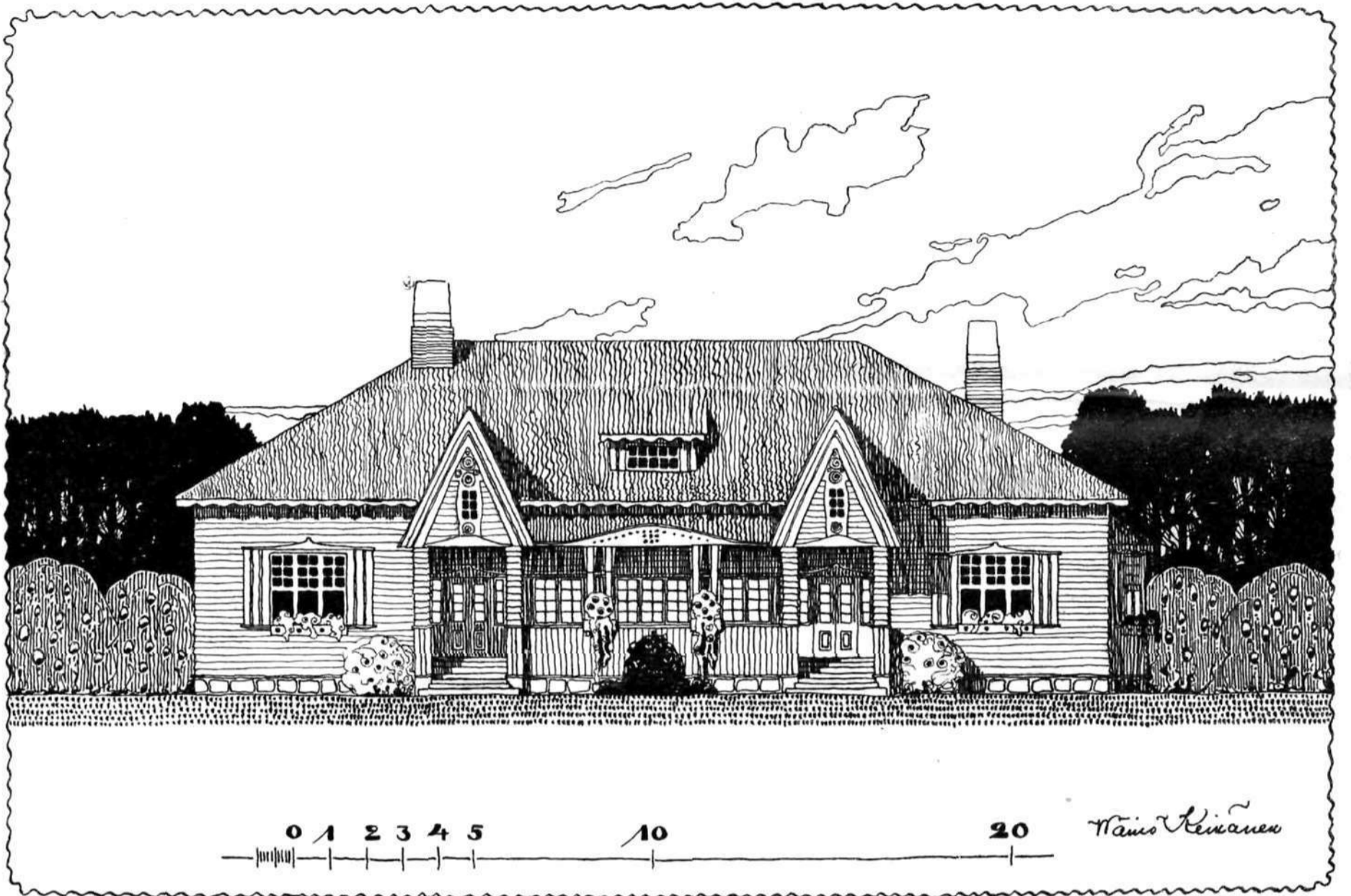
MAALAISKANSAKOULUPIIRUSTUKSIA

Yhdistyksen „Taidetta kouluhin” julkaisemasta kilpailusta.

A-sarja. Tilattu ehd. Arkkitehti Max Frelander.

Kotitaide VII 1907. Kaksoiskuvaliite XIX—XX.

MAALAIKANSAKOULUPIIRUSTUKSIA

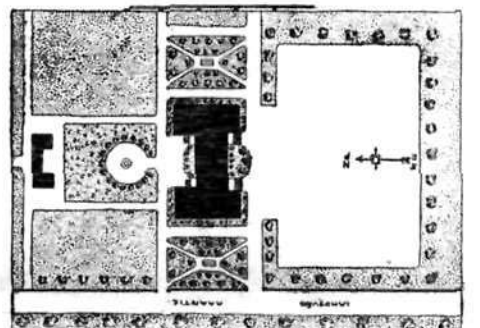
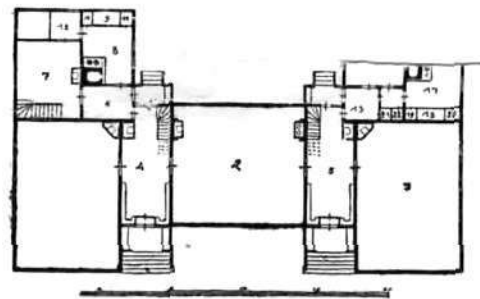
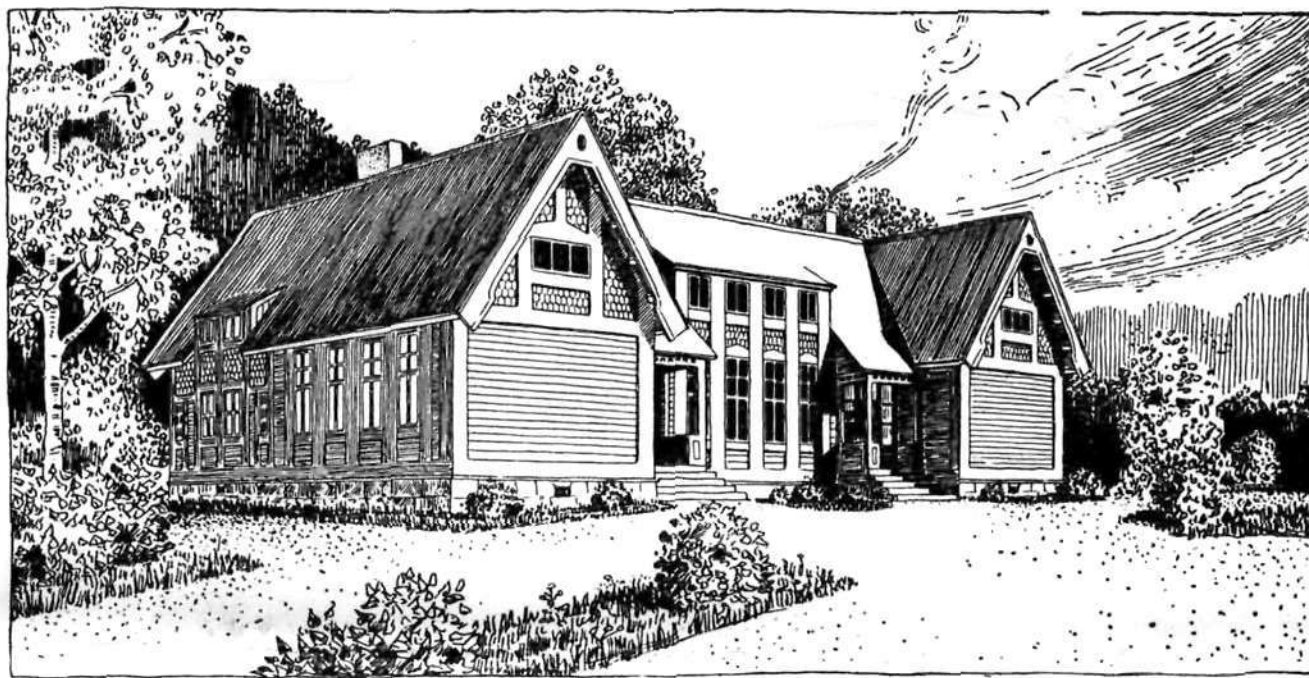
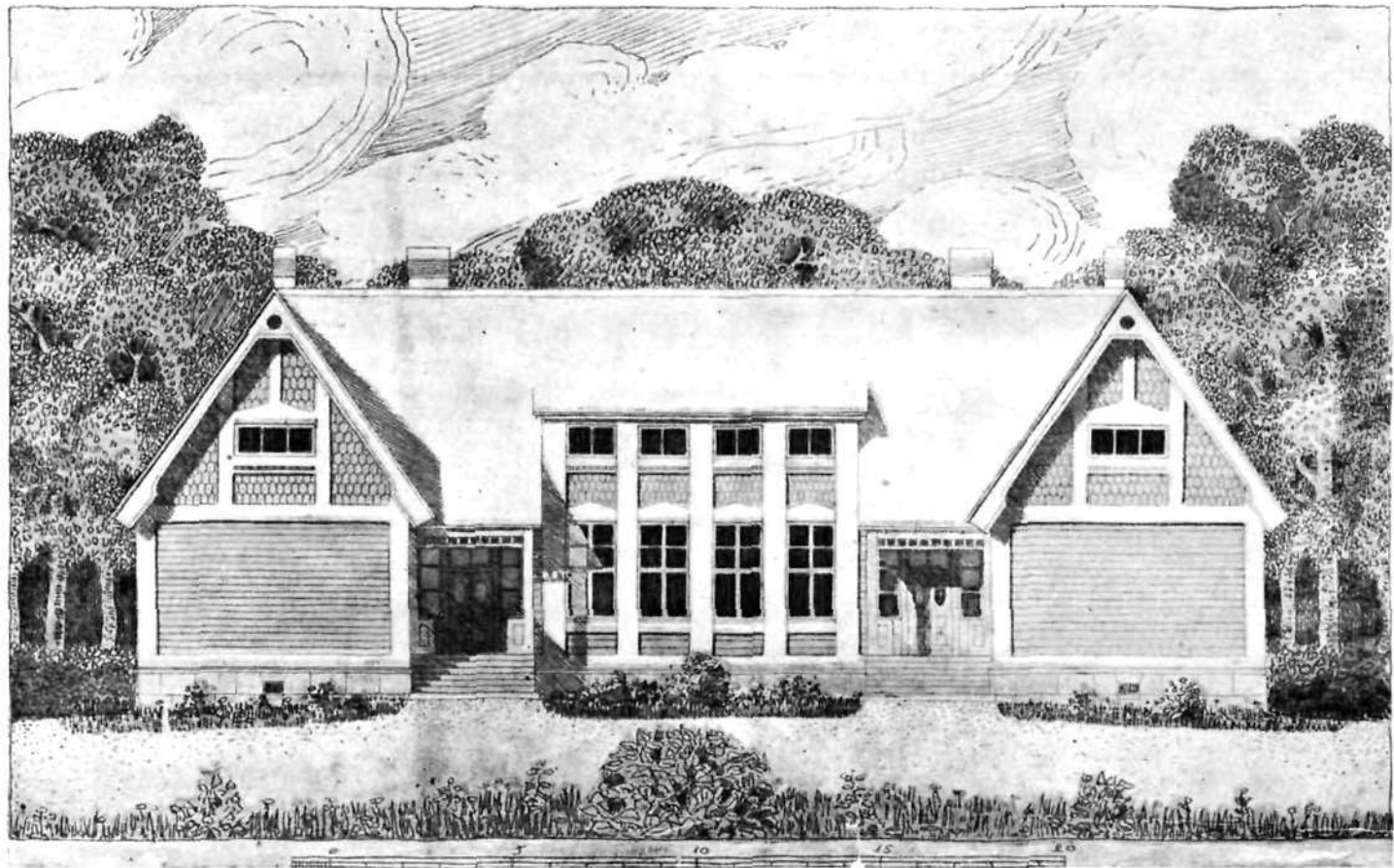
Yhdistyksen „Taideteoksia kouluihin” julkaisemasta kilpailusta.

A-sarja (Pienempi koulu ynnä opettajattaren asunto). Tilattu ehd. Arkkitehti V. Keinänen.

MAALAIKANSAKOULUPIIRUSTUKSIA

Yhdistyksen „Taideteoksia kouluhin” julkaisemasta kilpailusta.

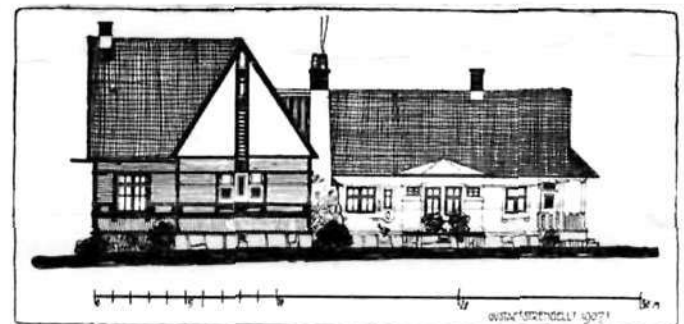
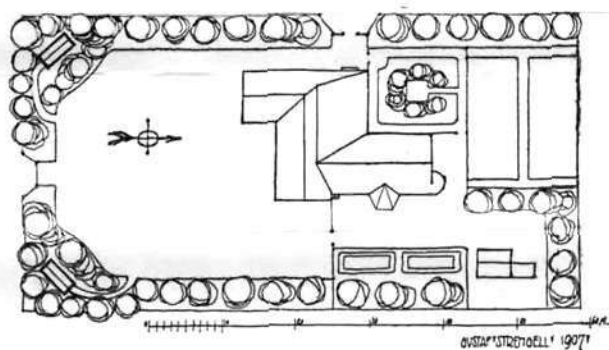
Kotitaide VII 1907. Kaksoiskuvaliite XXIII—XXIV.

C-sarja (kaksoiskoulu ynnä opettajattaren ja opettajan asunnot).

Tilattu ehd.

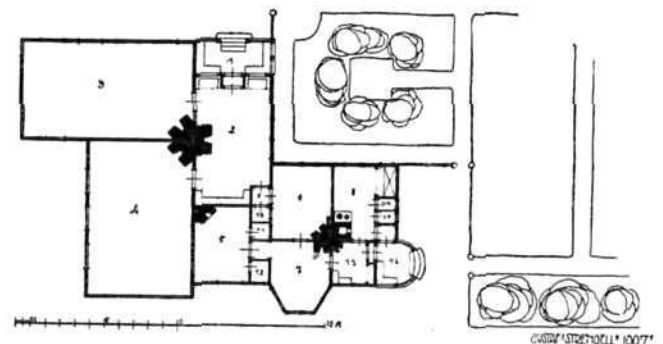
Arkkitehti K. Lindahl.

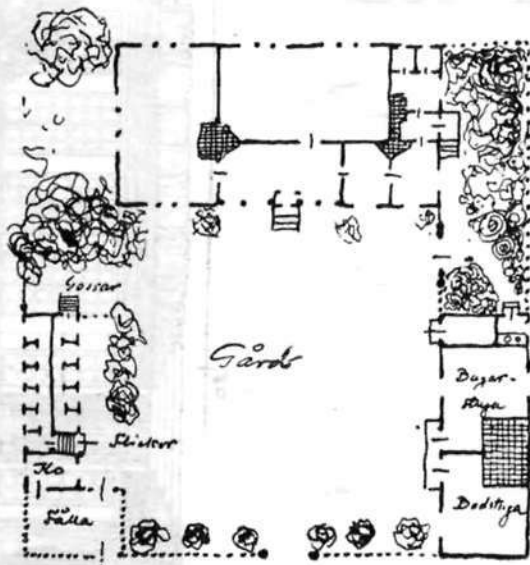

B-sarja (Pienempi koulu ynnä opettajan asunto).

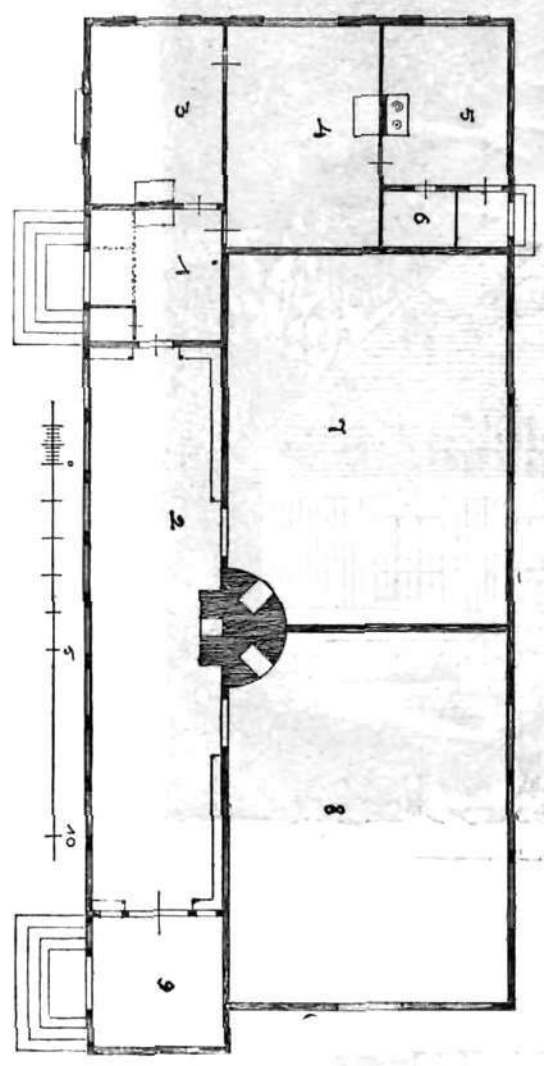
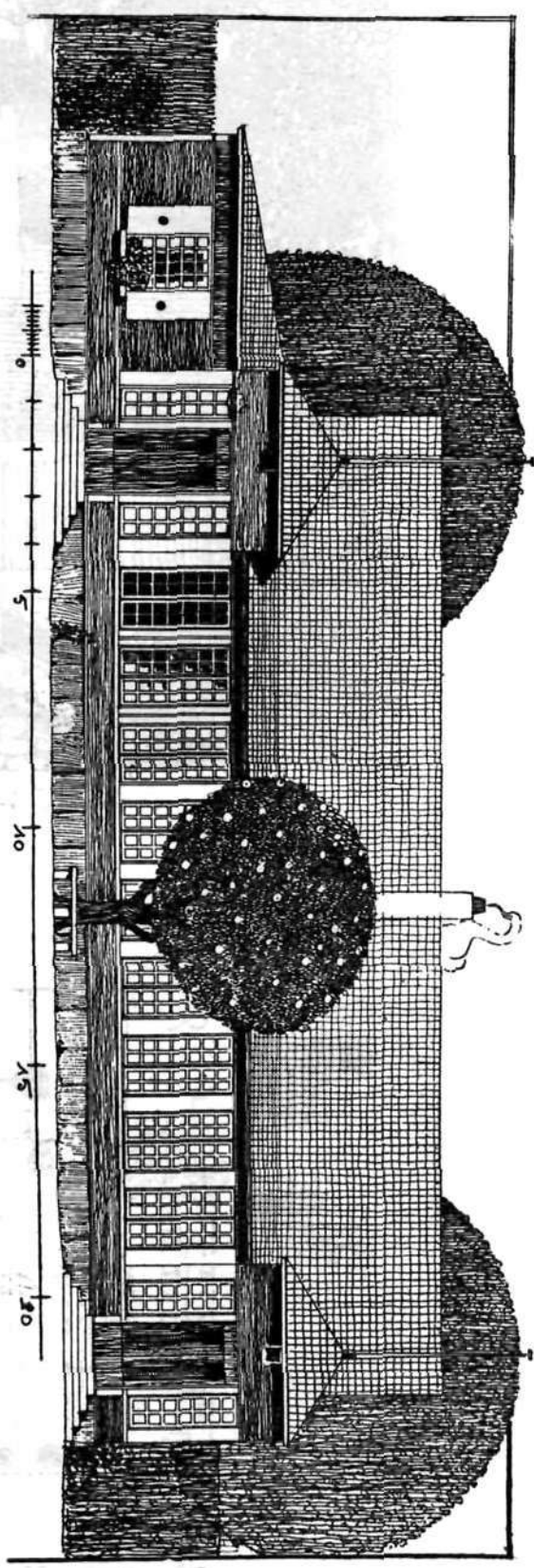
Tilattu ehd.

Arkkitehti Gustaf Strengell.

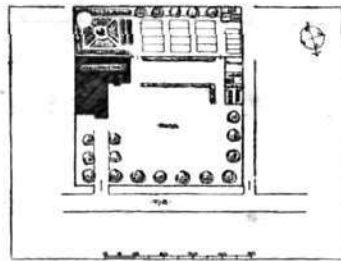
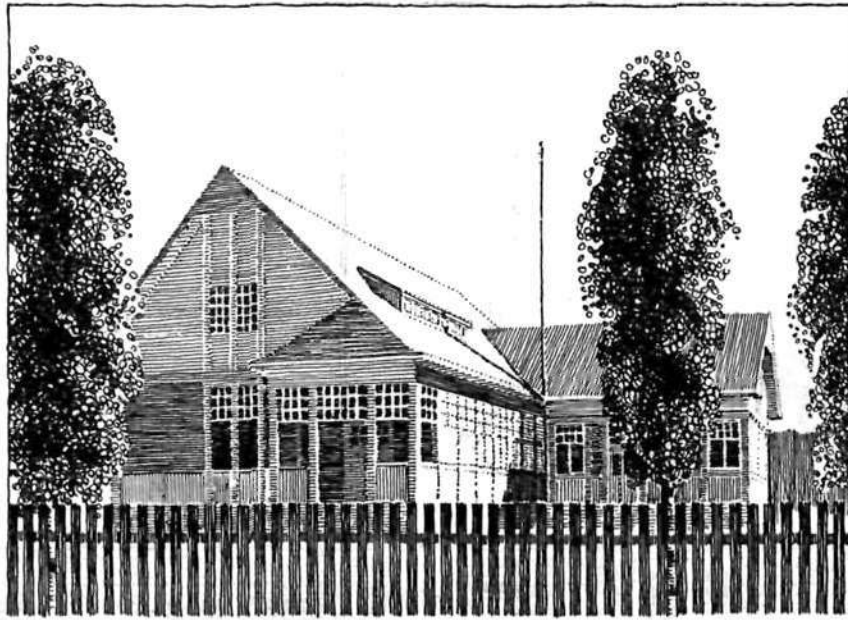
A-sarja. III palkinto. Arkkit. V. Jung & E. Fabritius.

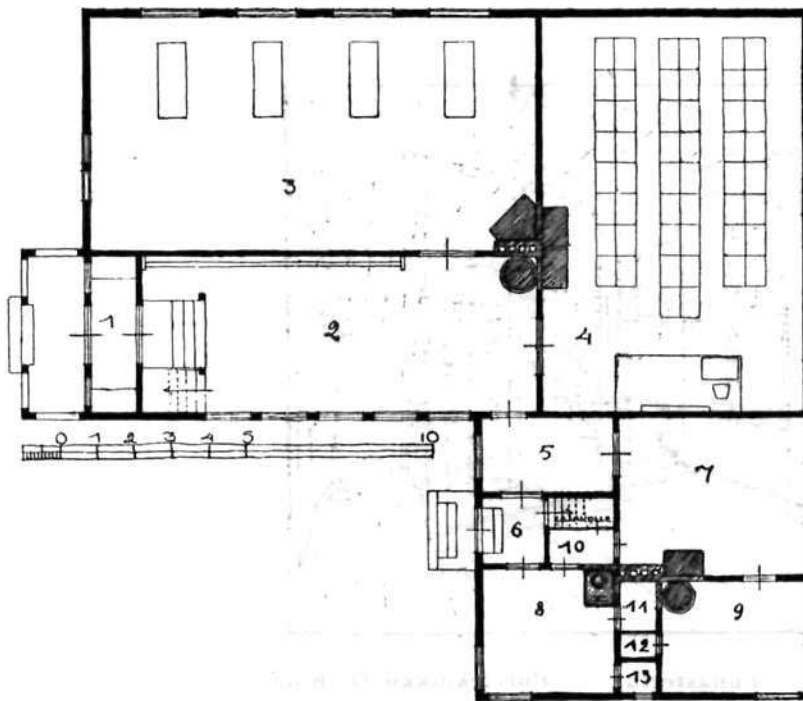
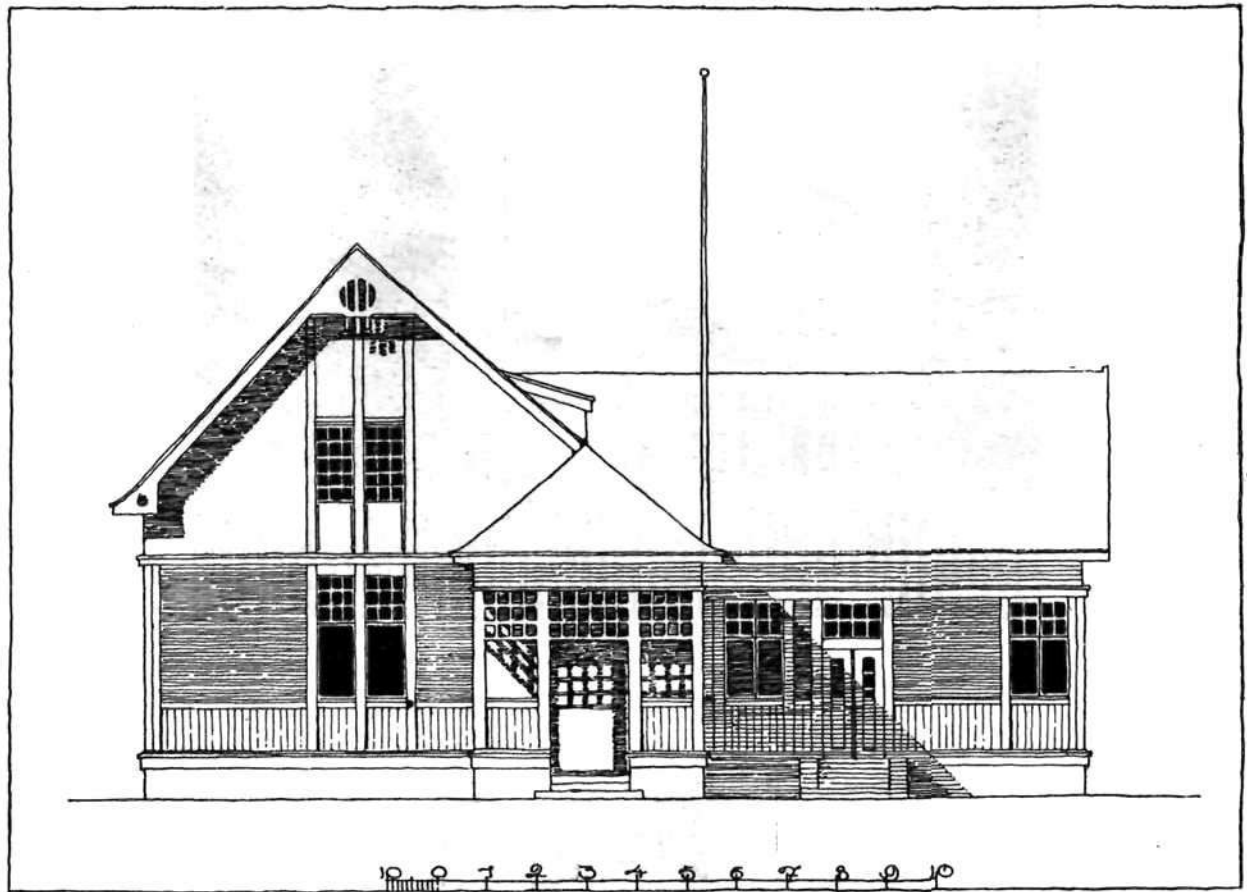
A-sarja.

Lunastettu.

Arkkitt. Jarl Eklund.

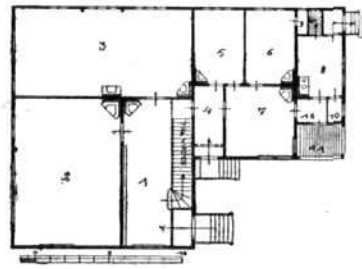
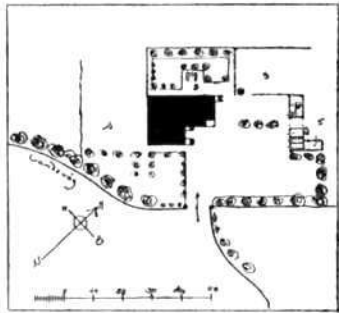
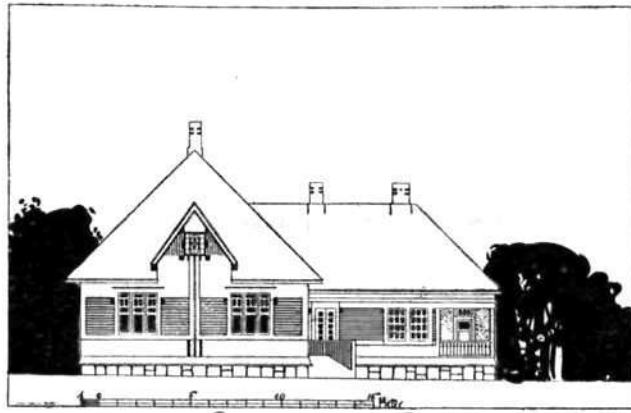
A-sarja. Lunastettu. Polyteknikko O. Kallio.

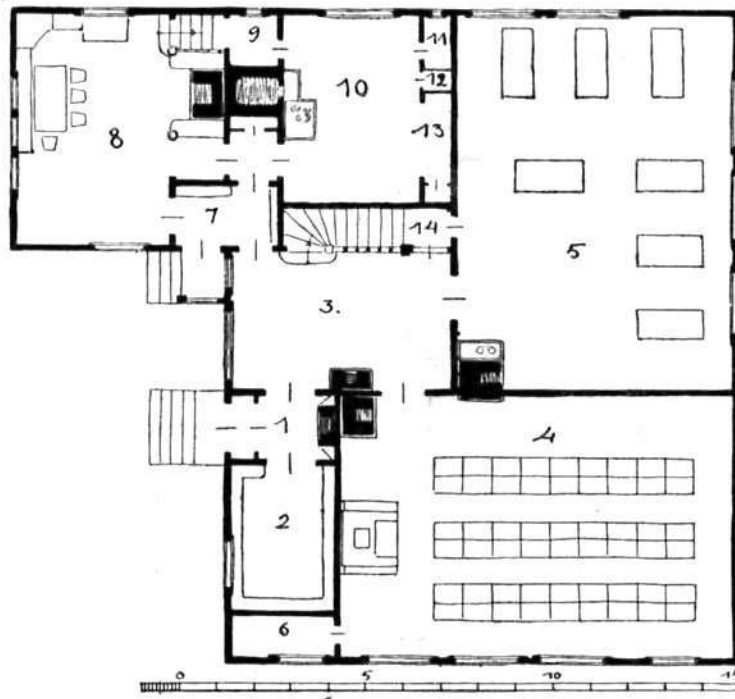
A-sarja.

Lunastettu

Polyteknikko O. Kallio.

B-sarja *). III palkinto. Arkkit. Birger Brunila.

B-sarja. III palkinto. Arkkit. K. Lindahl.

*) Pienempi koulu ynnä opettajan asunto.

ole yhdentekevää kuinka koulu on järjestetty, senhän on oltava esikuvana koko ympäristölle. Jo koulun ulkonäkökin vaikuttaa koko ympäristöön, sillä kaunis, siisti ja ajanmukainen rakennus on omiaan kohottamaan ympäristön asukkaiden aistia ja vaatimuksia tässä suhteessa. Kuitenkin on maalaiskansakouluihin nähden paljon laimiinlyöty. Koulurakennukset ovat useimmiten hyvin alkuperäisesti laaditut ja epämuakavat, puhumattakaan niiden ulkonäöstä. Tosin on valtion toimesta mallipiirustuksia maalaiskouluja varten olemassa, mutta ovat ne monessa suhteessa puutteellisia ja kunnat eivät tässä suhteessa ole mitään voineet aikaansaada, koska heiltä useimmiten on puuttunut joko ymmärrys tahi varat kunnollisten piirustusten hankkimiseen. Yhdistyksen »Taideteoksia kouluihin» toimeenpaneman kilpailun tarkoituksena oli nyt saada kaivattu aukko täytetyksi.

Pääpaino kilpailussa on pantu koulun käytännöllisyyteen, sen asemaan, sen kauneuteen ja halpuuteen. Jos lähemmin tarkastamme miten näitä periaatteita on koetettu noudattaa kilpailussa, huomaamme että luokkahuoneiden suuruus on laskettu kuuden kuutiometrin mukaan oppilasta kohti. Valaistus on otettu vasemmalta puolen oppilaille sekä koetettu keskittää mahdollisuuden mukaan, jotta yhtenäinen valo saataisiin huoneeseen. Käsiyöhuoneessa taasen on koetettu saada valoa niin monelta suunnalta kuin työpöytien mukava järjestely on vaatinut. Samoin on koetettu mahdollisuuden mukaan saada aurinkoa sekä luokkiin että opettajan asuttaviin huoneisiin. Eteinen on tehty niin tilava että sitä väliaikoina voidaan käyttää virkistys-huoneena tahi on ullakolle ehdoitettu erityinen virkistys-huone. Vielä on koetettu saada mahdollisen hyvä yhteys kouluhuoneiden ja opettajan asunnon välillä, kuitenkin niin, että opettajan asunnolla on eri eteinen, niinmyös eri sisäänkäytävä, jotteivät oppilaat häiritse opettajan rauhallisuuden tunnetta omassa asunnossaan. Suuri huomio on yleensä pantu sekä kokonaisuuden että kunkin yksityisosan taiteelliseen järjestelyyn sekä käsittelyyn, jotta koulu tulisi tekemään kodikkaan ja miellyttävän vaikutuksen. Sitäpaitsi on huolellisesti vältetty kaikki semmoiset sovitukset ja liikanaiset koristukset, jotka voisivat rakennuksen hintaa korottaa. Koulun asemaan nähden on erityisesti pantu huomiota mukavaan yhteyteen eri rakennusten välillä, samoin rakennusten taiteelliseen järjestelyyn. Myös on koetettu herättää huomiota kasvien suureen merkitykseen rakennuksen ja sen ympäristön

kaunistamisessa, samoin kuin siirujen ja siistien aitausten merkitykseen maisemassa.

Missä määrässä kukin eri ehdotus täyttää yllämainittuja vaatimuksia käy selville itse ehdotuksista, joista julkaisemme muutamia tämän ohella. Yhdistys »Taideteoksia kouluihin» tulee piakkoin julkaisemaan kaikki mainitussa kilpailussa palkitut piirustukset sekä niiden lisäksi neljä kilpailun ulkopuolella tilattua ehdotusta. Kutakin piirustusta tulee seuraamaan selitys työtavasta sekä aineista, samoin muutamia ohjeita sisustukseen nähden ja luovuttaa yhdistys ne kuntien ja kansakoulujohtokuntien käytettäväksi maksutta. Ainoana ehtona piirustusten käyttämiseen asettaa yhdistys sen, että siitä kussakin eri tapauksessa tehdään ilmoitus yhdistykselle, jotta yhdistys olisi tilaisuudessa neuvoilla ja selityksillä sekä mahdollisilla lisäpiirustuksilla myötävaikuttamaan että koulu todella tulee tarkoitustaan vastaavaksi. Samoin toivoo yhdistys, että sille jos mahdollista lähetetään valokuva valmiista koulusta.

On toivottava että näitä piirustuksia tullaan laajalti käyttämään, sillä ylläkerrottu yhdistyksen toimenpide ansaitsee suuressa määrässä sen tunnustuksen, jota se ainoastaan tässä muodossa toivoo asianomaisilta koulujen rakentajilta.

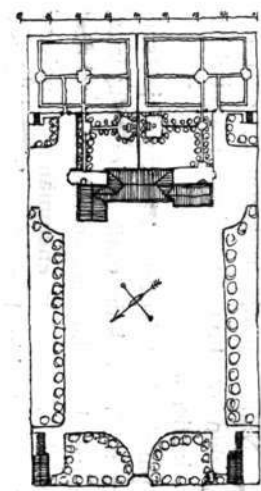
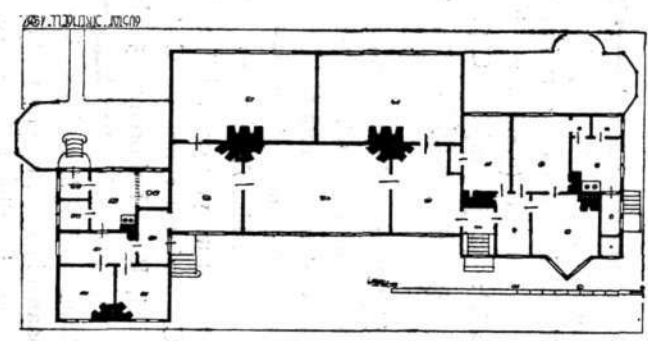
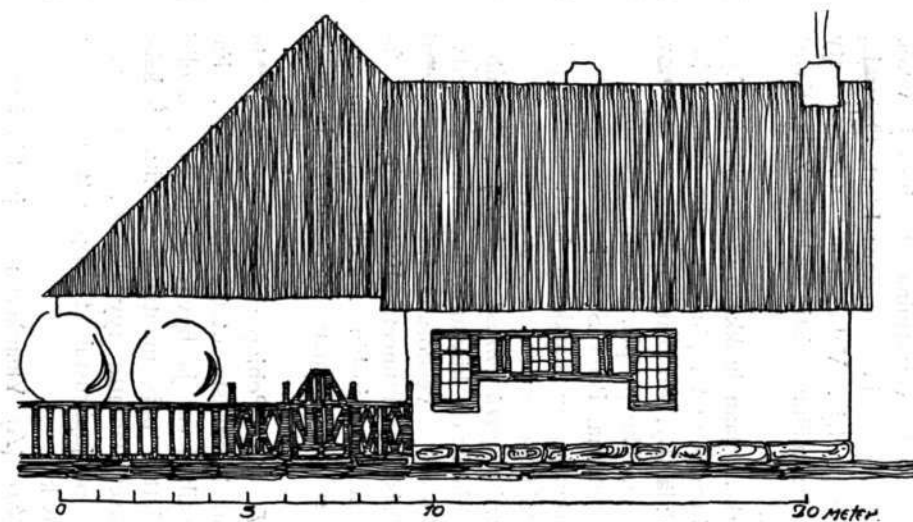
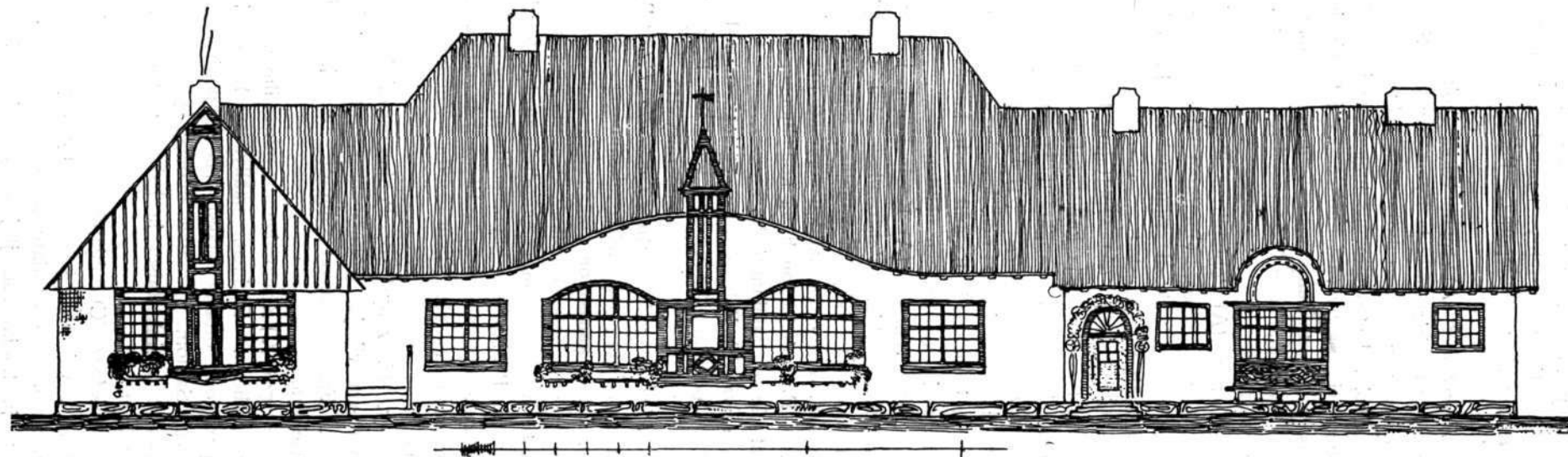
Yhdistys »Taideteoksia Kouluihin» aikoo yhä edelleen varojensa mukaan jatkaa toimintaansa maalaiskansakouluihin nähden. Niinpä on yhdistyksellä aikomuksena lähimmässä tulevaisuudessa julkaista piirustuksia sopiviin sisustoihin.

V. K.

* * *

Julkaisemme seuraavassa otteita palkintolautakunnan arvostelusta ja mietteistä:

Palkintolautakunta lausuu pöytäkirjassa samoin kuin jo aikaisemmin kilpailuohjelmassa julki sen ajatuksen kuinka suuresta merkityksestä on saada aikaan tarkoituksenmukaisia ja taiteellisesti kauniita piirustuksia kansakoulurakennuksia varten jo siitäkin syystä, kun pian käytäntöön tuleva yleinen koulupakko antaa aihetta suuresti lisääntyvään rakentamiseen tällä alalla ja tällaisissa olosuhteissa sen kuivettuneen rakennusjärjestelmän seuraaminen, joka tähän asti on ollut käytännössä, saisi aikaan korvaamattoman vahingon maamme taiteelliselle kulttuuriryölle. Tämän kilpailun kautta toivottiin saatavan suunnitelmia, jotka pohjapiirustuksellaan samalla huomioonottaen tarkoituksenmukaisuuden ja huokeuden saivat aikaan niin paljon kuin mahdollista kodikkaan, taiteellisen ja hauskan vaikutuksen kouluhuo-

C-sarja *). I palkinto.

Arkkitehti Gustaf Strengell.

*) Kaksoiskoulu ynnä opettajattaren ja opettajan asunnot.

neustolle. Näitä samoja tarkoituksia olisi tietysti myöskin otettava huomioon rakennuksen fasaadeja laatiessa.

Sitäpaitsi oli toivottu että kilpailijat suu-remmassa määrässä kuin mitä nyt on ollut laita, kilpailupiirustuksia laatiessaan olisivat tehneet ne vähemmän kuiviksi ja enemmän suoranaisesti miellyttäväksi etenkin kun oli tarkoitus julaista suunnitelmat.

Kaikkiaan oli kilpailuajan kuluessa jätetty sisään 47 suunnitelmaa, joista kilpailusarjassa A (pieni koulu ja huoneusto opettajattarelle): 23 kappaletta, sarjassa B (pieni koulu ja huoneusto opettajalle): 12 ja sarjassa C (kaksoiskoulu ja huoneusto sekä opettajalle että opettajattarelle): 12.

Näistä syrjäytettiin paikalla, osaksi syystä että lautakunta katsoi ne kypsymättömiksi, osaksi syystä että eivät vastanneet niitä tarkoituseriä, jotka edellä lausuttiin, ne piirustukset, jotka olivat merkityt tunnuksilla: Alku, kolme toisiaan leikkaamaan piirustettua ympyrää, Elämä, Arla, Saima, Uno C:n ehdotus ryhmässä C, Sydost, Alku:n alternatiivi, Barn, Laboreinus, 5 february, pieni piirretty ympyrä, piirretty kaksoisuoli, Otto, Maalaiskansakoulu, Maalainen, kaksi toisiaan leikkaamaan piirustettua ympyrää.

Jäljellä olevat jaettiin kahteen ryhmään, joista seuraavat verrattuina etuihinsa ja vikoihinsa nähden vietiin alempaan: L'art, Opettaja, Morgonsång, Irja, Vaka, Uno, 555, piirretty ympyrä kelttiläinen risti keskellä, Zola, Kwart ja Tiera.

Korkeampaan luokkaan vietiin Servus, Aga, Oka, piirretty mato, piirretty neliö sisäänkirjoitetulla P:llä, By, En bland hundra, 5, II, 1907, M, Nahum, The people, Rosenträdet, suuri ympyrä piirrettynä, Peter Simpel.

Korkeampaan luokkaan kuuluvat on palkintolautakunta arvostellut seuraavasti:

Suuri ympyrä piirustettuna (A). Suunnitelman pohjapiirros käytännöllinen ja keskitetty. Luokkahuone ja veistosali ovat silminnähtävästi piirustuksissa vaihtuneet. Erittäinkin ovat fasaadit hauskat, joskin teknillisessä suhteessa kattonousu on hieman liian korkea ja seinät matalat.

»M» (A). Pohjapiirustus virheetön joskin opettajan huoneusto otettu liian suureksi. Fasaadit vaihtelevat ja hyvin harkitut mutta olisi voinut jättää pois muutamia kalliita laitoksia. Piirustukset laadittu tyylikkäästi, mutta ovat etenkin pohjapiirustukset sopimattomat ottaa käytettäväksi.

»Oka» (A) Yksinkertainen ja käytännöllinen

pohjapiirustus. Suunnitelma on helppo tehtäväksi. Fasaadit tehty lennokkaasti, mutta ilman taiteellista alkuperää. Perspektiivikuvat hauskat.

»Rosenträdet» (A) Suunnitelma kokonaisuudessaan yksinkertainen ja hyvin hauska. Sillä on kumminkin konstruktivisessa suhteessa pahoja vikoja. Kattokaltevuus liian pieni ja pitkä akkunarivi päällysvaatehuoneessa jotakuinkin kallis ja tarkotukseton meidän ilmanalassamme. Pohja käytännöllinen. Asemapiirros hauska suunniteltu.

»Servus» (A) Pohjapiirros hauska aitiomaisen eteisensä kanssa. Opettajan huoneusto jonkun verran kuivahkosti suunniteltu. Fasaadit maalaismaiset ja hauskat.

»The people» (A) Opettajan huoneuston huoneet liian suuret ja kallistavat suunnitelmaa. Suunnitelma tehty näppärästi ja lennokkaasti.

»En bland hundra» (A) Pohjapiirustukset tehty käytännöllisesti myöskin katsoen ilmansuuntiin ja halvasti. Fasaadit kovin kuivat suunnitteluun ja suoritukseen nähden.

»Peter Simpel» (A) Kovin kaunis ja käytännöllinen pohja. Veistosalissa olisi pitänyt olla akkunoita lyhyellä seinällä. Rakennuksen asema ilmansuuntiin nähden sopimattomasti ajateltu. Fasaadeilla on hyvä koululuonne, mutta eivät ole mieltäkiinnittävät.

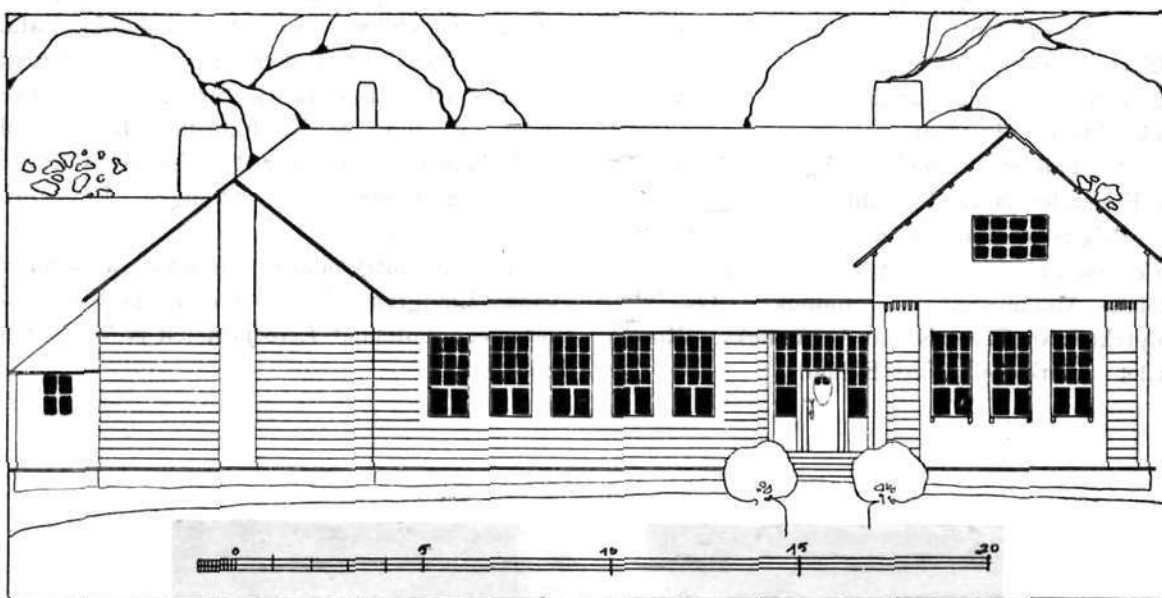
»By» (B) Pohjapiirustukset jokseenkin hyvät. Opettajan huoneusto kodikas. Fasaadi liian hajanainen, kaipaa alkuperäisyyttä.

»Piirretty neliö sisäänkirjoitetulla P:llä» (B) Yhteenrakentamalla talousrakennukset kouluhuoneuston kanssa on aikaansaatu mukkea vaikutus (katso perspektiivikuvaa) mutta on tämänkautta hukkaanmennyt suunnitelman käyttökelpoisuus. Pohjapiirros käytännöllinen, myös mitä koulurakennukseen tulee. Eteisen ja rappujen laitannassa ei ole hyvin osuttu. Suunnitelma kallis.

»5, II, 1907» (B) Pohjapiirustuksissa ei sanottavia vikoja, joskaan ei sanottavia etujaakaan. Fasaadit kuivat suunnittelulle ja suoritukselle.

»Aga» (C) Koulurakennus oikein ilmansuuntiin nähden. Eteinen, päällysvaatehuone ja rappuhuone ottavat liiaksi tilaa pohjapiirustuksessa. Samoin opettajan huoneet yläkerrassa. Fasaadit yksinkertaiset ja halvat, mutta vähän vaiteliaat.

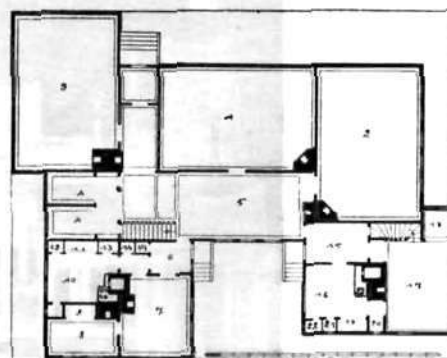
»Nahum» (C) Pohjapiirustuksessa on luokkahuoneet, veistosali ja eteinen hyvin yhdistetyt. Opettajan ja opettajattaren huoneustot mukavasti ja kodikkaasti järjestetty, joskin hieman

C-sarja. III palkinto.

Arkkiteht. M. Frelander

ja K. Lindahl.

ryhmässä A:

1:sen palkinnon tunnukselle »M», joka nimilippua avattaessa huomattiin olevan arkkitehti Gustaf Strengell.

2:n palkinto tunnuks. »Servus» — arkkitehti V. Keinänen.

3:s palkinto tunnuks. suuri ympyrä piirrettynä — arkkitehdit V. Jung ja E. Fabritius.

Ryhmässä B:

1:stä palkintoa ei palkintolautakunta ole katsonut voivansa jakaa.

2:sta palkintoa ei palkintolautakunta ole myöskään katsonut voivansa jakaa.

3:s palkinto tunnuks. piirretty neliö sisäänkirjoitetulla P:llä — arkkitehti E. Sjöström.

3:s palkinto tunnuks. »By» — arkkitehti K. Lindahl; ja

3:s palkinto »5, II, 1907» — arkkitehti B. Brunila.

kalliisti. Pohjaa laadittaessa ei ole tarpeeksi ajateltu ilmansuuntia. Fasaadit tekevät hauskan maalaismaisen vaikutuksen, etenkin on hauskaa koristaminen kukilla ja köynnöskasveilla.

Piirretty mato (C) Rakennukset ovat keskenäisessä suhteessaan hyvin asetetut. Suunnitelma turhan kallis, etenkin mitä koulurakennukseen tulee, siinä suhteessa että on pantu liian paljon tilaa vintille ja virkistysuone ehdotettu liian suureksi. Fasaadeilla on silmiinpistävästi kansallinen luonne, jonkatähden suunnitelma kokonaisuudessaan vaikuttaa hauskalta etenkin talousrakennus veistosalinen.

Edelläolevan arvostelun perusteella ja koska palkintolautakunta ei ollut katsonut olevansa pakotettu panemaan ratkaisevaa merkitystä hinnanhelpouteen vaan sen ohessa kilpailun tarkoituksen mukaisesti panemaan suurta painoa sisäänjätettyjen suunnitelmien taiteellisuudelle ja käytännölliselle käyttökelpoisuudelle on palkintolautakunta antanut

Ryhmässä C:

1:nen palkinto tunnukselle »Nahum» — arkkitehti Gustaf Stengell.

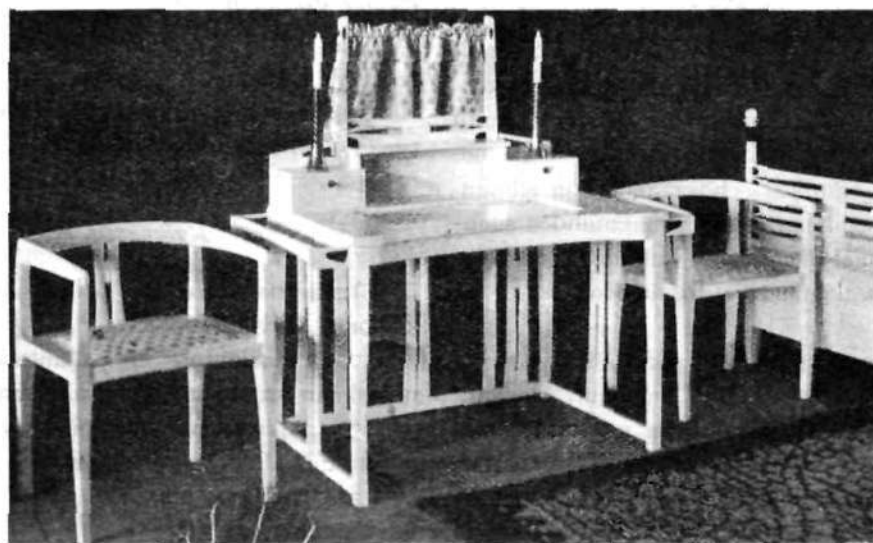
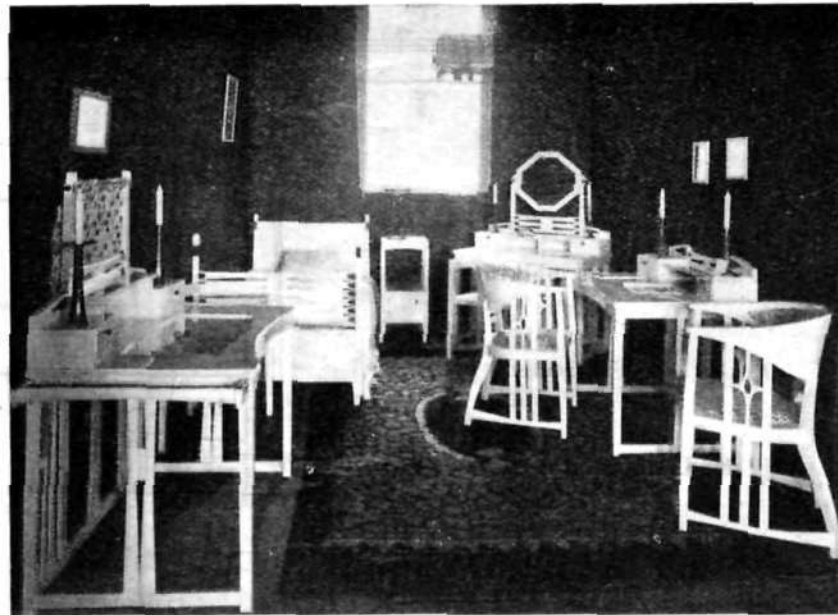
2:nen palkinto tunnuks. piirretty mato — arkkitehti E. Sjöström.

3:s palkinto tunnuks. »Aga» arkkitehdeille M. Frelander ja K. Lindahl.

Palkitsemattomista suunnitelmista ehdottaa palkintolautakunta yhdistykselle »Konstverk till skolan» sisäänostettaviksi tunnuks. »Oka» — polyteknikko Oiva Kallio ja tunnuks. »Rosen-trädet» — arkkitehti Jarl Eklund.

Vielä oli palkintolautakunta päättänyt ehdottaa, että yhdistys luovuttaisi kahdeksansataa (800) markkaa tilataksaan 4 uutta ehdotusta joiltakin arkkitehdeistä G. Stengell, Max Frelander, V. Jung & E. Fabritius, K. Lindahl, V. Keinänen ja Palmqvist. Uusia ehdotuksia ovat siten tehneet hrat Stengell, Frelander, Keinänen ja Lindahl.

Palkintolautakuntaan kuuluivat arkkitehdit Armas Lindgren, Harald Neovius ja Eliel Saarinen sekä taiteilijat Eero Järnefelt ja V. Soldan-Brofelt.

Vierashuoneen kalusto. Arkkitehti Gustaf Stengell.

Uutisia.

Rauhanpalatsi Haagissa. Viime heinäkuun 30 p:nä tapahtuneen rakennuksen peruskiven laskemisen johdosta oli myöskin näytteille pantu rakennettavaksi hyväksytyt luonnokset. Kuten »Frankf. Ztg.» Haagista kertoo, muistutti Venäjän lähettiläs Nelidow eräässä keskustelussa vanhan Rooman rauhanpalveluksesta ja Janustemppeleistä. Nyt ei ole kysymyksessä enemmän uhkean palatsin pystyttäminen, vaan arvon mukaisen kodin valmistaminen uudelle ajatukselle, uudelle kansojen yhteisperiaatteelle, ajatukselle *rauha lain ja oikeuden kautta*. Mainittu lehden arvostelu rakennuksesta, joka näytteillä olleen luonnoksen mukaan tulee syntyämään, on seuraava: »Se on jotenkin luonetta vailla oleva, mielivaltaisesta alankomaalaisen varhaisemman renessanssin sekoituksesta kokoonpantu rakennus, joka mitenkään ei ilmaise tuota ylevää ajatusta, jota sen tulisi palvella, vaan yhtähyvin voisi esittää raatihuonetta. Voi ymmärtää sen voimakkaan liikkeen, joka tätä rakennusta vastaan on syntynyt etevien alankomaalaisten arkkitehtien piirissä.» Eikä ainoastaan yksin alankomaalaisten arkkitehtien, vaan myös kaikkien arkkitehtien, jotka kilpailuun ovat ottaneet osaa tai tehtävään muuten lähemmin tutustuneet ja innostuneet.

Utta kirjallisuudessa.

Oma maa. Tietokirja Suomen kodeille. Toimittajat: professorit E. G. Palmén, Edv. Hjelt, J. A. Palmén, J. Gummerus, Kaarle Krohn ja G. Melander ja maisteri J. Fäntti. Verner Söderström-osakeyhtiön kustantama.

Tammikuussa alkoi ilmestymään tämä suurisuuntainen, suomalaisen kirjallisuuden erikoinen merkkiteos. Sitä on nyt ilmestynyt 14 vihkoa, joista 12 muodostavat 1:en nidoksen eli 4,500 sivua. Kun teosta on luvattu 6 nidosta, paisuu siitä aino »kirja», jonka sivuluku nousee noin 4,000:een. 160 miehinen on joukko tätä kirjaa aikaansaamassa.

Päitsi kullekin kuulle sovitut vastaukset ja selvitykset kaikkiin tärkeimpiin kysymyksiin oman maan asioista, tulee se sisältämään kirjoituksia seuraavista aineista:

Suomen luonnontutkimus, Suomen maantiede, Suomen muinais- ja kansatiede, Suomen kirkon historia ja jumaluusopin tutkimus, Suomen valtiollinen, sota- ja yhteiskuntalaitoksen historia, Suomen maanviljelys, teollisuus ja kauppa, Suomen yhteiskunnalliset kysymykset, tilasto ja raha-asiat, Suomen kulkulaitosten historia, tieteen ja opetuksen historia Suomessa, Suomen kieli ja kirjallisuus, Suomen taide ja erilaisia kulttuurikysymyksiä.

Ilmestyneen osan taidetta ja rakennusoppia käsittelevät kirjoituksia ovat: *Elias Brenner ja uuden ajan maalaustaide Suomessa Ruotsin aikana*, kirjoittanut Eliel Aspelin-Haapkylä; *Lämmityslaitoksista*, kirj. G. Melander ja Onni Tarjanne; *Keskiaikaiset kirkkomme*, kirj. Juhani Rinne ja *Kansanomaiset käsityöt ja koristelut*, kirj. V. T. Sirelius.

Oma maa ilmestyy 55:ssä 1 mk:n hintaisessa vihossa.

Taidekirjallisuutta.

E. G. Laurin: Taidehistoria. Suomentanut Edv. Richter. Suomen taidetta esittäväällä osalla varustanut Eliel Aspelin-Haapkylä. Valaistu noin 200 kuvalla. — 3 vihkoa ilmestynyt. Yhteensä 5 vihkoa à 1 marka.

Tämä lyhyt taidehistoria noin 300 sivua on aiottu korjaamaan sen puutteiden kirjallisuudessamme, ettei ole ol-

lut sopivaa tyylioppia taide- ja käsiteollisuuskoulujen oppilaille eikä myöskään taidehistoriallista lukukirjaa lyseo- oiden ja seminaarien oppilaille.

Esittäksemme teoksen sisältöä lukijoillemme, kerromme mitä tohtori Yrjö Hirn on lausunut ruotsalaisen painoksen ilmestyttyä:

»Esitys muistuttaa aineestaan viehättyneen opettajan menettelyä hänen näyttäessään oppilaille taideteoksia ja valaistessaan niitä esteettisillä ja historiallisilla selityksillä. Kuvat ovat tekstin aiheena eivätkä sen täydennyksenä. Tekijä pyrki ennen kaikkea ohjaamaan huomion itse taideteoksiin, siten kehittääkseen lukijassa sitä kykyä taiteen tajuamiseen ja taidenautinnon saamiseen, joka kaikilla on olemassa, vaikka se vain harvoilla on kehittynyt.

Ei ole epäilemistäkään, että Laurin valitsema menettelytapa on onnellisin mikä yleistajuiseen teokseen voidaan sovitaa. Ne lukijat, joita tieteellinen turhantarkkuus olisi vierottanut teoksesta jo ensi näkemällä, ovat teki- jälle kiitollisia hänen lyhyestä esitystavastaan.»

Tietoisuus taide-elämän kehityksestä kuuluu jokaiselle sivistyneelle. Sen saavuttamiseksi on tämä lyhyt ja selvä teos paikallaan.

Suomen taidetta Ateneumin kokoelmissa on nimenä julkaisulla, jota *Yrjö Weilin*in kustannuksella toimittaa *Torsten Stjernscrantz*. Teos ilmestyy vihottain sisältäen kaksinkertais-atutypiajäljennyksiä suomalaisten taiteilijain Ateneumissa säilytettävistä tauluista ynnä elämäkerrallisia tietoja kustakin taiteilijasta.

Ilmestyneessä seits. mässä vihossa on edustettuina Axel Lauréus, R. V. Ekman, Magnus ja Ferd. von Wright, Verner Holmberg, Erik Johan Löfgren, Alexandra Frosterus-Såltin, Severin Falkman, Adolf v. Becker, Berndt Lindholm, Fanny Churberg, Thorsten Wænerberg, Hjalmar Munsterhjelm, E. A. Liljelund, K. E. Jansson ja S. A. Keinänen.

Teos ilmestyy 15:ssä vihossa ja sisältää kukin vihko 6 à 7 110×170 m/m suuruista kuvaa. Vihkoja ilmestyy kaikkiaan 15 ja on hinta viholta 180 p:ä.

Julkaisu täyttää epäilemättä tuntuvaan puuttua suomalaisen taiteen tunnetuksi saattamisessa kansalaistemme keskuudessa.

Kustannustoimisto Julius Hoffmann Stuttgartissa on pyytänyt huomauttamaan julkaisemastaan *palkintokilpailusta* uuden aikaisten väri- riisten *huonesisustusehdotusten* laadinnassa, jotka soveltuvat julkaistavaksi aikauslehdessä *»Moderne Bauformen»*. Kolme palkintoa suuruudeltaan 300, 200 ja 100 mk jaetaan ja muutakin ehdotuksia lunastetaan.

Lähempiä tietoja voidaan maksuttu saada mainitulta kustannustoimistolta. Lähetysaika loppuu syysk. 10 p:nä 1907.

GROSCHOVITZER-PORTLAND-SEMENTTIÄ

myytävänä kaikissa hyvinvaljituissa rakennusaineiden kauppoissa. Varasto Viipurissa

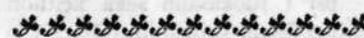
Starckjohann ja Kumpplila.

John Ericsson Atelieri Tehdas ja huonekaluvarasto Hallituskatu 14

S. Wuorio

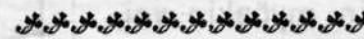
Maalarinliike ja
Tapettikauppa.

Aleksanterinkatu 9. Helsinki.

Gust Arvidsson'in
Kivipaino-
Atelieri

Helsinki.

P. Sidorow

Suomalainen Kalustokauppa
Osakeyhtiö

- Suomen suurin konekauppa -
- Konttori ja Konenäyttely -
Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7

(entinen Vaasan Pankin huoneusto, vastapäätä Yhdyspankkia.)

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä konelaitoksia kaikilla aloilla, joista mainittakoon: täydellisiä sahalaitoksia, myllyjä, meljereitä, puusepäntehtaita, puupahntehtaita y. m.

Pyytäkää erikoistarjous.

Öljyjen ja Konetarpeiden sisääntuontiliike Westerlund & C:o

Telef. 11 17 = HELSINKI = Telef. 11 17

Parhaimpia Kone-, Sylinteri- y. m. öljyjä. — Konsisteerirasvaa, Vaseliiniä, Tärpättiä, Pakninkia, Konehihnoja, Trasselia, Nuora, Presenninkiä -

- Ulkolaisia puulajeja, liimaa -
- armatuureja, ruiskuja y. m. -

PALKINTOIKILPAILU.

Turun kaupunki kutsuu täten Suomen arkkitehtejä kilpailemaan piirustusten laadinnassa Turun kaupunkiin niin kutsutulle Kertun vuorelle (Gertrudsberg) rakennettavaa kansakoulurakennusta varten, noudattaen kaupungissa voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

Ohjelma.

1. Rakennus rakennetaan 3:een kerrokseen (lukuunottamatta pohjakerrosta), jolloin ylin kerros sovitetaan ullakkokerrokseksi, valaistuna mahdollisesti kattovalolla.

2. Rakennuksen tulee sisältää

a) 15 luokkahuonetta, jokainen varattu 40:lle oppilaalle; luokkahuoneitten lattiapinnan tulisi olla vähintään 63 m² ja korkeuden 4 m. Huoneiden leveyden tulisi olla noin 6,5 à 7 m;

b) 1 huoneen johtajattarelle ja 1 johtajalle, molemmat lattiapinnaltaan noin 20 m²;

c) 2 opettajistolle varattua huonetta, kumpikin noin 40 m² lattiapinnaltaan sekä näihin kuuluvat eteiset;

d) 3 veistosalia, joista 2:den (puuveistoa varten) tulee olla lattiapinnaltaan vähintään 70 m² ja kuutiosisällöltään 280 m³ kummankin, sitäpaitsi sovitetaan näiden yhteyteen veistosainesten säilytysluone, lattiapinnaltaan noin 25 m²; kolmannen veistosalin (pahveistoa varten) tulisi olla tavallisen luokkahuoneen suuruisen;

e) 1 käsityösalin, lattiapinnaltaan vähintään 70 m² ja kuutiosisällöltään 280 m³;

f) piirustussalin, lattiapinnaltaan vähintään noin 70 m² ja kuutiosisällöltään 280 m³;

g) voimistelusalin, vähintään 180 m² lattiapinnaltaan ja noin 6 metrin korkuisen sekä tämän viereen 2 pukuhuonetta, kumpikin vähintään 20 m² lattiapinnaltaan;

h) 1 salin luonnontieteen opetusta varten, vähintään 70 m² lattiapinnaltaan ja kuutiosisällöltään 280 m³;

i) toisen opettajahuoneen yhteyteen huoneen kirjastoa ja opetusvälineitä varten, pinta-alaltaan vähintään noin 25 m²;

j) tarpeellisen tilavan virkistysluoneen oppilaiden oleskelua varten välitunneilla, kun ilmanlaadun takia ei voi oleskella ulkona; huoneen tulee samalla yhdistää toisiinsa eri huoneustot;

Muist. Siinä tapauksessa, että käytäviä suunnitellaan tulee nämät suurimmaksi osaksi sovittaa sivukäytäväksi ja vähintään 4 m levyisiksi.

k) tarpeelliset tilat oppilaiden päällysvaatteita samoin kuin laivoareja varten: vaatehuoneita ei pidä kumminkaan yhdistää ja keskittää niin, että tungosta ja epäjärjestystä syntyy huoneita käytettäissä;

l) 3 palveluskunnalle varattua huoneustoa, joista yhden tulee sisältää 2 huonetta, keittiön sekä eteisen, toisen: huoneen ja keittiön sekä kolmannen yhden huoneen;

m) 1 ruokasalin sekä keittiön tarpeellisine varastohuoneineen ja kellarineen;

n) 2 pienempää toalettihuonetta opettajille; oppilaille sovitetaan joko koulurakennukseen tai erityiseen rakennukseen matkit käyttämällä tynnyrijärjestelmää.

o) pesutuvan;

p) kylpyhuoneen sisältävän 18 à 20 suihkua sekä 2 pukuhuonetta ja desinfektioioniunin;

q) riittävästi tilaa keskuslämmitys- ja ilmanvaihtolaitosten soveltamista varten sekä polttoaineille.

3. Toivomuksia:

a) 2 eri pääsisäänkäytävää rakennukseen tulisi niin sovittaa, jotta vetoa ei synny.

b) palveluskunnan asuinhuoneustoihin tulee joka tapauksessa olla eri sisäänkäytävä;

c) ullakkokerroksen sijoitetaan mieluummin piirustussali, käsityö- ja pahvinveistosali sekä sali luonnontieteen opetusta varten;

d) rakennus tulee sijoittaa kysymyksessä olevalle tontille niin, että saadaan aurinkoinen tarpeellisen kokoinen leikkikenttä.

4. Luonnollista kiveä saa pienemmässä määrässä käyttää fasaadeihin.

5. Perustus on kalliota.

6. Kilpailuluonnosten tulee käsittää seuraavat piirustukset: pohjapiirustukset kaikista kerroksista (jos ne ovat erilaisia) sekä kellareista, 3 fasaadia ja yhden leikkauksen kaavassa 1 : 200 sekä asemapiirustuksen kaavassa 1 : 400. Piirustuksia ei saa sisäänjättää kokoon käärittyinä.

7. Jos vähintään 3 kilpailuun

hyväksytyä ehdotusta sisäänjätetään, jaetaan palkintolautakunnan parhaiksi arvostelemille ehdotuksille.

ensim. palkinto 1000 Smk
toinen » 800 »
kolmas » 500 »

8. Palkintolautakuntaan kuuluvat seuraavat jäsenet: kansakoulujen tarkastaja maisteri Wald. Weckman, sairashuoneen lääkäri Lennart Strähle ja arkkitehti Alex. Nyström Turun kaupungin valtuuston valitsemina sekä arkkitehdit Hugo Lindberg ja Alarik Tavaststjerna Helsingin arkkitehtiklubin valitsemina.

9. Kilpailupiirustukset varustettuina motolla ja myötäseuravalla suletulla nimilipulla jätetään päällekirjoituksella » Kilpailuehdotus » varustettuina viimeistään lokakuun 15 p:nä 1907 ennen k:lo 12 päivällä Turun rahatoimikamariin tai myöskin ennen sitä, vaadittaissa todistettavasti, johonkin Suomen postitoimistoon.

10. Ehdotukset, jotka sisäänjätetään yllämainitun ajan jälkeen tai muuten ovat ristiriidassa ohjelman sitovien määräysten kanssa, suletaan pois kilpailusta.

11. Kilpailuun jätetyt ehdotukset asetetaan näytteille.

Turun rahatoimikamari antaa tonttikarttoja sekä lähettää niitä pyydettyissä.

Turussa elokuun 2 p 1907.

Rahatoimikamarin puolesta

Henrik Hartman.

Oskar Schultz.

Å. U.

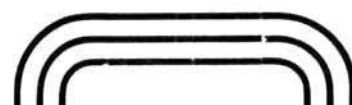
LUONNOKSIA JA

KUSTANNUSARVIOITA

puuhiomoista -, paperitehtaista -, kehrumoista -, kutomoista ja värjäyslaitoksista kuin myöskin voima- ja transmissioonilaitoksista hankkii kuuluisimmilta toimimiltä nopeasti ja maksutta

SANDMAN & Co
TAMPEREELLA.

Sähköosote: SANDMAN - - - - - Puhelin: 800

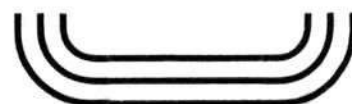

Aeskinäinen

Henkivakuutusyhtiö

Suomi

Koko voitto jaetaan vakuutetuille. Suurin kotimainen henkivakuutusyhtiö

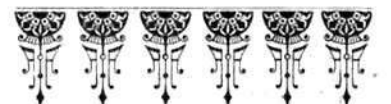

John Svanljung

Asianajaja & Patenttiasiamies

Erottajakatu 2. Helsinki.

Kirjeenvaihtajia useissa muissa maissa.

Helsingin Sementti- & Asfalttiliike

John Nordberg Puhelin 4003.

Tekee kaikkia sementti- ja asfalttialaan kuuluvia töitä ympäri koko maan. Kohtuulliset hinnat.

JULIUS TALLBERG.

VARASTO UUDENAIKAISIA HUONEKALUHELOJA

KULLATTUA KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ Y. M.

ERI MALLEJA PIIRUSTUSTEN MUKAAN TOIMITETAAN MITÄ PIKIMMIN
TEHTAALTA

ERILAATUISIA HUONEKALULUKKOJA

ROKKALAN HYVÄKSI TUNNETTUA PEILILASIA MÄÄRÄTYISSÄ SUURUUKSISSA SUORAAN TEHTAALTA

JUHO F. AALTOSEN

Tapettikauppa

P. Esplanad N:o 7.
Telef. 3365.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parhaimmista ULKOMAAN tehtaista. — Friisiä, reunuksia, kultalistoja, korkkimattoja, pinkopaperia ja -pahvia
— — — y. m. y. m. — — —

Arkkitehtuuri- ja käytännöllinen Rakennustoimisto

Usko Nyström :: Petrelius :: Penttilä
Wladimirink. 7 :: Helsingissä :: Puhelin 2011

Tekee piirustuksia huonesisuksia ja erikoisia huonekaluja varten

Suuri varasto

Sahalla valmistettuja:

PARRUJA, VASOJA, PIIRUJA ja HIRSIÄ sekä LANKUJA ja LAUTOJA myyvät, Kajaanissa

Nieminen & Kärnä.

HUONEKALULIIKE

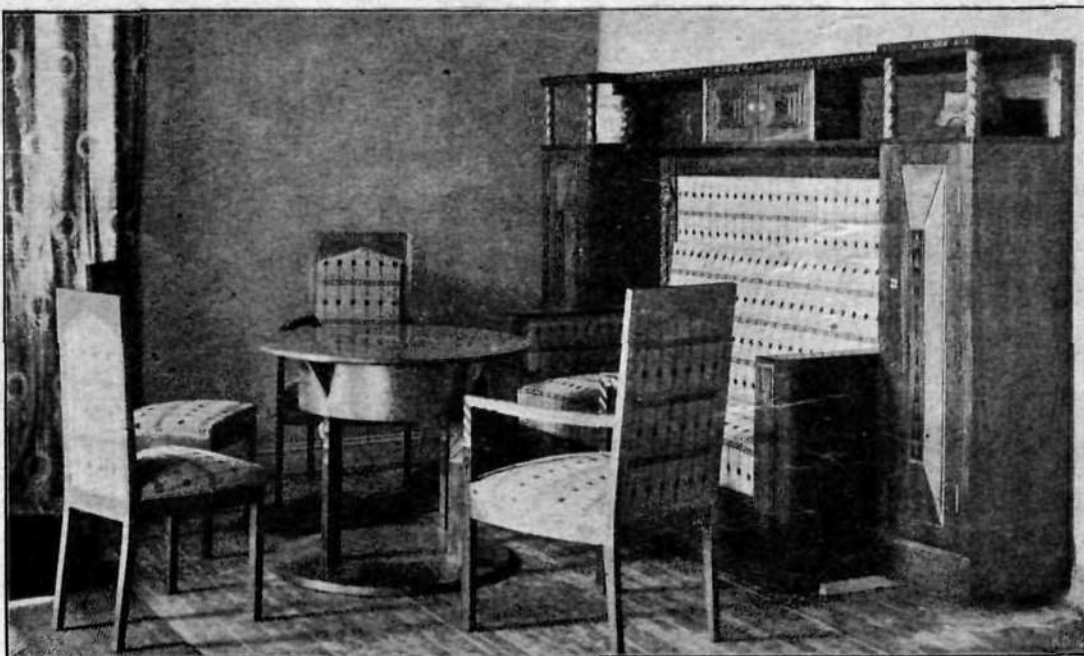
O. M. KOIVU

TAMPEREELLA

--- LÄNTINENKATU 21 ---
PUHELIN 615

TEKEE KAIKKIA ALAAN KUULUVIA TÖITÄ.

N. BOMANIN

HÖYRYPUUSEPÄNLIIKE .: TURUSSA

NÄYTTELY-
VARASTOJA:

HELSINGISSÄ .: TURUSSA
Mikonkatu 4 .. Linnankatu 47

Valmistaa täydellisiä sisustuksia

niinhyvin hotelleihin, pankkeihin kuin yksityisasuntoihin ja yksityishuoneisiin.

Aistikas työ, suora kohdeltu, tarkat hinnat.

Tampereen Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.
Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.
Tulenkestäviä tiiliä ja savea.
Ikkunalasia, Tapettia, pingopaperia ja pahvia.
Maalitarpeita ja Värnissoja.
Rakennustarpeita ja Työkaluja.
Konetarpeita ja Öljyä.
Rautatiekiskoja ja I-rautoja.

Tampereen
Höyrypuuseppätehdas
Osakeyhtiö

valmistaa

Huonekaluja ja
Puusepäntöitä

Näyttelyvarasto Tampereella
Puutarhakadun 16:sta.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

tehdas, Konttori ja Varasto FREDRIKSBERGINKADUN 13-15. Puhelin 270.

MYYPPI: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.

VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuuslalle kuuluvia töitä.

MYYPPI: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuna ja pilkottuna sekä kotinajettuna.

VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsiiä, vassoja ja piiruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

KARL SLOTTE, Stukkaus- ja Maalarinliike

Sähköos.: Slottes
Puhelin 39 10 --

Kalkkimaalausta -
Korkokuvamaalausta
y. m.
Koristelua - - -

Erityisala:
Italialainen stukkaus
Al' Fresco-Sgrafito -
Al' Secco - - - - -

Lyijylasimo - - - -
Lasinsyövytystä - - -
ja
Kylttimaalausta - - -

*Helsingin Rakennusainekauppa
Osakeyhtiö. Itä Heikinkatu 3.*

Haaraliike Sörnäisissä Hämeenkatu 2.

*Rakennusaineita, Rautatavaraa,
Därejä ja Oljyjä, Talouskaluja.*

Pyyfäkää hintailmoituksiamme!